

SLOVENSKI LIST

Periódico de la Colectividad Yugooslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAU, CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

AÑO (Leto) X.

BUENOS AIRES, 28 DE JULIO (JULIJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 130

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Pomagajmo si sami

Spodaj napisani članek je prinesla "Prosveta", ki izhaja v Združenih državah in je glasilo ene največjih tamošnjih podpornih organizacij. Članek prinašamo, ker prikazuje pravo sliko in potrebo tamošnjih slovenskih priseljencev, ki v nekoliko spremenjeni obliki velja v bistvu tudi za nas.

Največja nesreča priseljenih slovenskih delavcev v Ameriki že od nekdaj je, da vedno pričakujejo pomoči iz krogov, v katerih nimajo odločilne besede.

V politiki se vedno zanašamo na stranke in skupine, ki hodijo svoja pota in nas ne vprašajo, kako in kaj, le naše glasove poberejo za nekaj piškavih obljub. Pozabili smo in še vedno pozabljamo, da sami politično ne štejemo nič — izvržemo lokalno tu pa tam — ker nas je veliko premalo in preveč smo raztreseni. Sploh ne verjamemo, da je katere druge narodnosti v Ameriki tako malo kot je naša. Posledica tega je, da samo capljamo za prefriganimi političnimi šarlatani, ki kontrolirajo politične mašine v večjih in manjših mestih Združenih držav — in ti šarlatani nas povsod dobro izkoriščajo do mozga v svoje interese.

Še danes se nismo v splošnem naučili, da od vladajočih strank, ki so navadno na krmilu, ne dobimo nobene pomoči v prid našemu gmotnemu blagostanju. To lahko vidijo ti soči naših rojakov danes, ko se borijo za mizerne drobtine relifa ali relifnega dela WPA; tu pa tam se kdo, ki je posebno hlapčevski, preine do teh drobtin, ampak velika večina stoji zunaj na cesti in zaman čaka pomoči. Ali bomo kdaj spoznali vsi do zadnjega, da edino v močni združen in poštenu delavski stranki dobimo svoje pravice kot delavci in reveži? Najbrže — nikdar ne spoznamo tega!

Pravo čudo je, da smo si že zgodaj, že pred 57 leti začeli sami pomagati s podpornimi organizacijami in v tem oziru kooperiramo še danes. Kaj bi mi, slovenski delavci v Ameriki, sploh počeli vsa ta leta v priroči nešteti nesreči in potreb, če bi ne imeli svojih podpornih organizacij? Le pomislimo malo! In če dobro premislimo, si moramo na ves glas priznati, da smo sijajno uspeli s to svojo samopomočjo. Sami vodimo svoje podpirne organizacije — in dobro jih vodimo na splošno; sami gospodarimo pri njih — in dobro gospodarimo na splošno vzeto.

Torej smo le sposobni za kooperacijo na podporno-socialnem polju! Na vsak način moramo biti sposobni, drugače ne bi tako dobro uspeli in napredovali s svojimi podpornimi organizacijami.

Še v enemu oziru si sami pomagamo in tudi uspevamo do neke mere. Na našem kulturnem polju. Američani na splošno se ne brigajo za naše ekonomsko blagostanje, tisočkrat manj se pa brigajo za naše domače kulturne potrebe. Torej smo morali nekaj storiti, če nismo hoteli takoj ob naselitvi utoniti v morju ameriškega prebivalstva. Res smo storili nekaj in ne brez uspeha — poleg številnih neuspehov, polomov in fiaskov. Pisali in tiskali smo — in še vedno pišemo in tiskamo — svoje liste, knjige, revije, zbornike itd.; gojili smo in še gojimo svoje petje, dramatik, čitalnice, knjižnice, šole in druge kulturne aktivnosti. Tudi v tem oziru smo pokazali, da smo sposobni vsaj do neke mere.

Zelo malo pa smo do danes pokazali sposobnosti, da bi si sami pomagali tudi v gospodarskem oziru. Tu pa tam — da, toda ne v splošnem, kakor bi morali, če bi zaupali sami sebi in verjeli vase toliko kolikor zaupamo in verujemo vsem onim, ki vodijo našo politiko in delajo z njo,

Evropa pred odločitvijo

EVROPA ŽIVI V BOJAZNI PRED VOJNO — ANGLEŠKA VLADA ZAVLAČUJE S POGODBO V MOSKVI — ANGLIJA PRIPRAVLJENA NA POGAJANJE Z NEMČIJO — NEMČIJA IN ITALIJA NE BOSTA RISKIRALI OSVOJEV ALNE POLITIKE V PODONAVJU IN BALKANU.

V Evropi živijo ta čas v veliki negotovosti vojnega izbruha. Pogodbe v Moskvi še vedno niso podpisali in kot se je že v začetku predvidevalo, jo tudi zasedaj ne bodo, izvemši skrajne sile. Anglija namerava poslati nove odposlance v osehah vojaških izvedencev v Moskvo, ki bodo pogajanje zavlačevali dokler se duhovi ne pomirijo in če se ne bodo, tedaj bodo seveda na ruske pogoje takoj pristali.

Sovjetski krogi v Parizu so tudi mneja, da Chamberlain nima namena skleniti kake pogodbe v Moskvi, marveč samo straši Japonec in Nemčijo, da so Angleži s prvimi lažje sklenili premirje glede Kitajske in z drugo, da prisilijo Hitlerja, da odloži vsaj do pomladi zadevo Gdanskega. Do takrat pa bi se seveda lahko marsikaj spremenilo.

Francoski desničarski listi pa seveda pripisujejo vso krivdo Stalinu, ki da je z odpočitcem Litvinova postal zelo nerazpoložen napram Angliji. Francoska vlada pa je po drugi strani mneja, da ko so najslabši izgledi, je cilj najbližje.

Baje je Chamberlain obljubil Nemčiji veliko posojilo, če preneha z oboroževalno politiko ter pristane na trgovinsko pogajanje z Anglijo. Ta vest je vzbudila v Evropi veliko pozornost ter so dejali v Parizu, da na drugo Monakovo ne pristanejo več. V Londonu so seveda vest zanimali, a popolnoma brez podlage pa najbrže le ni. Če bi bil Hitler pripravljen za trgovinsko pogajanje z Anglijo, tedaj bi se ost nemške politike spet obrnila proti Rusiji, a Hitler angleške ponudbe ne bo sprejel, oziroma ne bi sprejel angleških pogojev, denarja bi se že ne branil in je Rusija Angleže prehitela ter nudi Nemčiji vse potrebne surovine za domačo uporabo ali za vojne svrhe, s čemer hoče dokazati svetu, da se Nemec ne boji in da bi se najbrže stokrat premislili predno bi se odločili za vojno proti sovjetom. In če se Nemčija za vojno mrzlično pripravlja in ne proti Rusiji, tedaj se proti Angliji in Franciji, je opravičeno mnenje zadnjih.

Sovjeti niso za vojno nič manj

kakor se jim zljubi.

Zadružništvo je edina oblika skupnega demokratičnega gospodarstva in v to zadružno gospodarstvo mi jako malo verujemo. Tu pa tam, kot že rečeno, poskušamo in kljub temu, da se v večini primerov dobro obnese ta naša poskušnja — še vedno nimamo vere v ekonom. kooperacijo, v gospodarsko samopomoč.

Pokazali smo, da imamo zmognosti za podporno kooperiranje in za kulturno delovanje in — to je vse. Ali je res, da smo v lastnem gospodarstvu nesposobni? Ni res! Privatno smo uspeli v nešteti primerih in tudi na naše zadruge, kolikor jih imamo, smo lahko ponosni, čeprav imajo naši trdni zadrugarji v več krajih trnjevo pot zaradi nedoslednosti, zavisti in ignorance nešteti naših ljudi.

Mi želimo, da se ta strašna zamuda med nami popravi in da si naši ljudje v vseh večjih naselbinah v Ameriki sami pomagajo z združnimi trgovinami vsake vrste, z združnimi stanovanjskimi hišami, združnimi mlekarjami in pralnicami, združnimi garažami in delavnicami vsake vrste, s kreditnimi društvi in združnimi pogrebnimi društvi.

Na noge, bratje in sestre, še je čas!

priljubljeni, kot katere drugih totalitarnih ali demokratičnih velesil, ali pa še bolj. Sedaj gradijo veliko število podmornic ter zatrjujejo, da bo Rusija ne samo na kopnem in v zraku, marveč tudi na morju ena najbolj oboroženih velesil.

Mnogi zatrjujejo, da če Hitler ne bo mogel uresničiti svoje ideje glede Gdanskega, da se bo obrnil preko Madžarske v Romunijo ter v Jugoslavijo in da mu bo od druge strani

Strang, angleški diplomat v Moskvi

prišel na pomoč Mussolini. To seveda so samo ugibanja, brez podlage. Neverjetno je namreč, da bi Hitler in Mussolini resno mislili na podjarmljenje podonavskih in balkanskih držav, ker to bi pomenilo ko-

nec njunih režimov. Nobeden teh narodov ni danes politično tako nezrel in narodno tako malo zaveden, da bi se ga dalo podrediti. Mussolini niti jugoslovanske narodne manjšine na Primorskem ne more in ne bo mogel nikoli asimilirati in jo podrediti in še toliko manj bodo opravili Nemci s Čehi. Zato ne verjamemo, da bi si želela še več tujih narodnosti v svojih mejah, ko bosta še one, ki jih imata, morala odstopiti če si bosta hotela nemški in italijanski narod zagotoviti mir in napredek.

Zato je naše mneje, da si bodo podonavske in balkanske države, v koliko si še niso, najprej med sabo vse spore uredile, ter bodo potem svojo neodvisnost skupno branile in bodo avtomatično na strani onih, ki jim bodo nudili razumevanje. Ti so sedaj sovjeti, a se bodo po vsej pri- liki tudi v Nemčiji in Italiji odločili za politiko priznanja narodnega obstoja in svobode, kot sebi, tudi drugim narodom. Zato se bodo morali odločiti, ker jih bodo razmere same prisilile. Tedaj pa sta napotu k razsulu francoska in predvsem angleška imperija. V nevarnosti nista morda toliko pred narodi, ki jih imata pod pokroviteljstvom, marveč pred Nemčijo in Italijo, ki jih skušata izriniti iz kolonijalnih posestev, ko pri evropskih narodih, kot smo prej rekli, ni več upati uspeha podrejenja in nadvladanja.

Angleži so se pogodili z Japonsko

Ko so v Tokiju in Londonu pričeli zadnjih dogodkov, ki so jih Japonec prizadejali Rusi in Kitajci, spoznali, da enim kot drugim preti nevarnost, če se posreči preveč oslabi ali celo zlomiti japonski imperij, so se takoj zbrali k posvetovanju ter so Angleži dosegli premirje z Japonci, ki so jih še nedavno podili nage po Trientsinu in jih na ta način javno zasmehovali, obenem pa napenjali vse sile, da izrinejo Anglijo iz Kitajske, kjer poseduje velike koncesije, ki jih je bila dobila svoj čas za usluge, ko je pomagala takratnemu kitajskemu cesarju potlačiti upor "bokserjev", ki so se bili dvignili zoper svoje tlačitelje.

Angleži pač ne želijo niti močne Japonske niti Kitajske, marveč so pripravljene držati "ravnovesje" med obema. Pri tem imajo oni naj-

večji dobiček. Če bi zavladali nad rumenim plemenom Japonci, kot nameravajo, bi Angležem odklenkalo. In prav tako tudi, če bi bili Kitajci na svojih tleh lastni gospodarji in neodvisni.

Edini resnični prijatelji Kitajske so brez dvoma Sovjeti. Ko so videli, da Kitajcem slaba prede, so takoj v Zunanji Mongoliji "obrnili pozornost nase". Japonci so se tega ustrašili in so bili takoj pripravljeni z Angleži skleniti "premirje".

Na Kitajskem so zelo razočarani glede angleške pogodbe z Japonsko. V Rimu pa izabljajo to v prot angleško propagando ter strašijo manjše evropske narode, naj nikar ne zapu- jajo Angliji, ko vidijo nje zadnjo žirtev, ki je Čankajšek. Vsekakor imajo v Rimu v tem slučaju prav.

Princ Pavle v družbi vojvode in vojvodinje kentske v Coppins, letnem bivališču angleške kraljeve dvojice, ob priliki poseta Anglije

Španski generali se kregajo

Že večkrat smo ugotovili, da je bila fašistična zmaga v Španiji pravzaprav zmaga Nemčije in Italije. Nekateri generali, med njimi Queipo de Llano, so bili že pred zaključkom državljanske vojne nezadovoljni s Francovo politiko ter so to večkrat precej odkrito pokazali, a je general Franco zmeraj znal nezadovoljstvo potlačiti. Sedaj pa so se spet oglašili španski generali in zahtevajo od generala Franca, da naj vodi politiko nevtralnosti.

General Franco mora pač tako plesati kot mu v Berlinu in Rimu godejo, kjer so mu od tod pomagali do zmage. A Hitler in Mussolini sta postala ne le politična, marveč tudi gospodarska gospodarja v Španiji. Španci morajo najprej ta dolg poravnati in še le potem misliti na lastno gospodarstvo. Prepustiti so morali vse rudnike in druge surovine tujcem.

Nekateri generali pa niso tega mnenja ter brez dvoma stojita za njimi Anglija in Francija, da se Španija popolnoma preda v roke osi. Rim-Berlin, marveč so mneja, da more Španija voditi samostojno in neodvisno politiko in gospodarstvo, ki ne bo imelo nič skupnega s fašistično osjo. To bo moral seveda Franco upoštevati in zadnje vesti iz Španije tudi kažejo, da je tako. Nekateri pa napovedujejo, da bo v Španiji izbruhnila nova revolucija.

Mi ne moremo prerokovati, kaj se bo zgodilo. A rečemo: Gorje narodu, ki pride v roke tujim izkoriščevalcem, bodisi demokratičnim ali fašističnim. Trdno pa verujemo, da bo prišel čas, ko bo tudi španski narod svoboden in lasten gospodar na svojih tleh.

Odstavljeni bivši kralj Alfons, ki bi rad ponovno zlezel na prestol, vidi v teh dogodkih najlepšo priliko. General Franco je menda pripravljen postaviti Alfonsa spet na prestol. Bogve kako se bodo stvari zasukale, a miru v Španiji ne more biti, dokler ne bo narod dovolj zrel in si svobodo ne pribori in jo potem tudi znal obdržati.

UTRJEVANJE NA JUGOSLOVAN-SKIH MEJAH

Te dni so bili prinesli nekateri tujkajšnji listi vest iz Ljubljane, da se tudi Jugoslavija utrjuje na nemški in italijanski meji, dasi je v "prijateljskih" stikih z obema državama. To prijateljstvo pač ni naravno, ni iskreno in ne bo vse dotlej, dokler ne zavlada pri naših sosedih duh spoštovanja do našega naroda. Tega doslej še niso dokazali, zato vkljub vsem "dobrim odnosom" Jugoslaviji ne kaže drugega kot se utrjevati in oborčevati, da je ne bo našel veliki čas nepripravljenosti za izvršitev velikih dejanj in v najbolj- šem slučaju, da utrjena obdrži svojo nevtralnost ko bodo medsebojno obračunavale nasprotujoči si bloki velesil.

NAŠE MANJŠINE

Če bi imele naše narodne manjšine, posebno ona pod Italijo, svobodo in bi lahko v svojem imenu govorile, bi se mi o tem toliko ne pečali. Tako pa smo v izseljenstvu edini glasnik in majhno upanje naših v robstvu, da jim pomagamo priti do svobode. Pripravljeni smo ne odnehati prej, dokler ne dosežemo kar nam gre.

Naj se zasukajo razmere v Evropi kakorkoli, ne bomo od naših pravic v nobenem slučaju odstopili. Lahko bomo menjali način borbe, a naših misli in načel nikoli.

Argentinske vesti

DOMAČE VESTI

"MARIJA IZ RIGLOSA" UMRILA

V nedeljo ob 11 uri zvečer je umrla v tukajšnjem mestu Marija Meri, doma iz Volče Drage pri Gorici, ki je bila menda ena prvih priseljencev v Argentini, saj je bila prišla čez morje že pred 36 leti.

Imenovana je imela v ulici Riglos št. 222 trgovino z jestvinami. Obenem pa je šla zelo na roko našim priseljenecem pri iskanju služb, posebno v začetku, ko so naši ljudje kar trumoma prihajali sem, ne da bi znali jezika in se niso vedeli kam obrniti. Marsikdo, posebno ženske in zakonski pari so pokojno dolžni ohraniti v hvalnem spominu, saj so potom nje prišli do dobre službe, ki jim je omogočila, da se nahajajo sedaj v dobrem položaju.

Pokojna "Marija iz Riglosa", kakor se jo je splošno imenovalo, zapuščila sina Josipa, hčera Marijo ter več sorodnikov. Stara je bila 63 let.

Pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne na Chacariti, katerega se je udeležilo veliko število prijateljev, sorodnikov in znancev ter bližnjih argentinskih trgovcev.

Bodi ji ohranjen blag spomin!

POMAGAJMO SI MEDSEBOJNO

Naš rojak Franc Margon je prišel dobavljati s kampa v mesto prvovrsten pristen med, jajca, piščance in kokoši. Naše družine, ki bi želele dobiti te vrste pristno robo, kakor tudi naše služkinje za svoje gospodaje, naročite telefonično 50-5591 in vam bo postreženo na dom. Prepričajte se sami o tej ponudbi.

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Naš rojak Košuta je prejel iz domovine iz Brj pri Rihenbergu žalostno vest, da mu je umrla mati vsled pljučnice.

Naj ji bo lahka domača zemlja. Preostali pa naše sožalje!

DOMAČE MIZARSKO PODJETJE

Naš rojak Vinko Rogelj ima že več let lastno moderno mizarško delavnico, ki izdeluje vsakovrstno pohištvo po najugodnejših cenah. Če želite nabaviti celo ali samo delno pohištvo, obrnite se do njega. V njegovem oglasu dobite naslov.

SMRTNA KOSA

V nedeljo zjutraj ob eni uri je umrla v bolnišnici Teodoro Alvarez Ana Babič por. Kocjančič, stara 35 let, doma od Sv. Antona pri Kopru v Istri. Tu v Argentini zapuščila moža Josipa, ki je doma iz Truške pri Kopru, dečka Oskarja starega sedem let in hčerko Ines, staro pet let. Doma pa zapuščala očeta in brate.

Pokojna je živila v lastni hiši svojega moža v Villa Devoto, Avenida Gral. Paz 7250 v najlepši sredi in zadovoljstvu. Napadla pa jo je zavratna bolezen, kateri je po dolgi bolezn podlegla. V Argentini se je nahajala okrog osem let.

Pogreb se je vršil v ponedeljek ob 3 pop. na pokopališču v Floresu. Pokopal jo je po starem domačem običaju naš izseljenski duhovnik Kastelic ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in vaščanov.

Naj ji bo lahka tuja zemlja. Preostali pa naše iskreno sožalje!

UGRABITELJI MARTE STUTZ

Sodnik Martínez Gavier je predlagal za glavnega sokrivca ugrabljenja deklice Marte Stutzove, Suarez

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

PLAZA ONCE

Zabalo 17, za Juana Barrientos in njegovo ženo Carmen 8, za Dominga Sabatina pa 4 leta ječe.

DOBRA SLUŽBA

Kuharica dobi dobro službo. V tej hiši je že zaposlena ena Slovenka. Če bi katera naših kuharic želela nastopiti do službo, naj se pismeno ali telefonično obrne na g. Hladnika Janeza, Pasaje Salala 60 (Flores).

SLUŽBO DOBIJO

Na razpolago imamo več dobrih služb: za kuharice, sobarice in 1 zakonski par (matrimonio).

Poziv naj se pri uredništvu Slovenskega lista.

ARGENTINA NAMERAVA GOJITI KOZUHARJE

Poljedelsko ministrstvo bo sklicalo za 16, 17 in 18 avgusta zborovanje, na katerem se bo raspravljalo o kozuhorejstvu.

Ministrstvo je mneja, da ima Argentina vse prepegoje za gojitev živali z dragoceno kožo, katerih kože bi se v slučaju gojitve teh kozuharjev, zadoščevale domači potrebi in moglo bi se jih še izvažati.

NESREČA PRI DELU

Pri delu stavbe, ki jo gradijo v llici Godoy Cruz 3269, je v ponedeljek padel 15 metrov globoko s stavbe, ko je nesel vedro zmesi po deski in je pri tem zgubil ravnotežje 35 letni Santiago Asiti. V težkem stanju je bil pripeljan v bolnišnico Las Heras.

BUENOSAIREŠKA PROVINCIALNA DEMOKRATIČNA STRANKA ENOTNA

Provincialna demokratična stranka v kateri je že skoro eno leto vladal razkol in je bila že skoro v nevarnosti, da se razcepi v dve skupini tradicionaliste in renovadoriste, se je te dni popolnoma zedinila.

To zedinjenje so razni veljaki demokratične stranke že več časa sem pripravljali. Ko je ta stvar že dovolj dozorela, so to sporočili guvernerju dr. Frescu. Dr. Fresco je tedaj povabil strankine voditelje k sebi na obed, ki se je vršil v torek, na katerem so se vsi spori rešili, ki so doseda ogražali enotnost stranke.

Kavarna in pizzerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo

Rojakom se priporočata
PETER FILIPČIČ
in JUSTO KRALJ

WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. LATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

POLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

IVONE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibiost.

HYMATIZEM: kila, nadna, gota, sibiost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

LUJCA: Kašelj, šibka pljuča.

REVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

OD 9-12 OB NEDELJAH OD 8-12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Povabilu so se odzvali vsi voditelji razen Cesara Uria in Augustina a Carusa, ki sta bolna.

Za prihodnji teden bodo povabljeni na obed tudi poslanci in senatorji.

COLIQUEJSKI INDIJANCI SE VEDNO NIMAJO ZEMLJE

Indijanska delegacija štirih mož iz Coliquea, ki se mudijo v Viamonteju so posetili v torek ministra dr. Espila ter prosili pomoči za štirideset coliquejskih indijanskih družin, katerim so odgovorne osebe krivično odvzele zemljo, da te družine sedaj stradajo in trpijo veliko pomanjkanje.

Dr. Espil je delegaciji obljubil da se bo za te družine zavzel.

ZLET OCEANIJE

Motornik "Oceania", ki je prišel v ponedeljek v Buenos Aires iz Trsta, je vs redno zvečer odplul iz tukajšnjega pristanišča na zletniško potovanje okoli Brazila. Vožnja bo trajala 15 dni ter se okrog 11. zopet vrne v Buenos Aires.

UGRABIJEJI GENERALA MILLERJA OBDOJENI

Ruski general Nikolaj Skobline, ki je bil v zvezi z rusko tajno policijo in ki je ugrabil generala Millerja, poveljnika "belih" v Parizu, je bil od pariškega sodišča obsojen na dosmrtno prisilno delo.

General Millerja so tajni ruski agentje izabili iz svojega stanovanja, ga nato s silo odvedli ter baje odpeljali z ladjo v Rusijo.

Šala v šali

Gospodična: "Čigava je ta šala, ki ste jo pravkar povedali?"

Gospod: "Moja."

Gospodična: "Hm, potem ste pa mnogo starejši kot izgledate."

"Rešimo mladino pred alkoholizmom"

Pod tem naslovom je izdal Higijenski zavod v Ljubljani zanimivo knjigo, v kateri so priv. doc. dr. B. Škerlj, dr. Pire Ivo, dr. Gogola Stanko, univ. prof. Aleksander Makleov in strokovni učitelj Jagodič Vočko napisali daljše, z dokazi podprte razprave o čezmernem uživanju alkoholnih pijač, ki naš narod in posebno mladino uničuje.

Znano je, piše dr. B. Škerlj, da so otroci pijancev v najhujšem primeru inteligenčno zaostali, slabo razviti, podvrženi nizkim instinktom, tatvini in drugim deliktom, ki napravijo človeka za vse življenje nesrečnega.

Znano je tudi, da so pijači podvrženi predvsem socialno slabo stoječi ljudje. Na mesto kruha, zvrne "šilec" žganja ali pol litra vina. Na prazen želodec pa vsaka količina alkoholne pijače deluje kot strup, ki tudi je. Na ljudi z močno prehrano pa seveda pijača nima toliko vpliva in zato tudi takim ljudem manj škoduje, čeprav mnogo pijejo.

V Sloveniji pa, kor ugotavljajo zgoraj omenjeni znanstveniki, dajejo ponekod otrokom že v nežni mladosti opojne pijače. In največ kar je razumljivo, po vinorodnih in sadnih krajih, kjer kuhajo iz sadja žganje. Opojnih pijač dajejo otrokom namesto kruha. Kot ugotavljajo po zbrani statistiki, je v Sloveniji več kot polovico otrok slabo hranjenih, ki jim je vsled tega ogrožen pravi telesni in duševni razvoj.

Alkoholizem pa vpliva tudi na vzgojo otrok. Tudi o tem je v knjigi po dr. Pireu dokazno in razumljivo pisano. Kjer je oče pijanec je v hiši gotov prepir, ki potrazno vpliva na vzgojo otrok. In četudi v družini ne vlada alkohol, je treba vse paznje in previdnosti med starši, da so dober zgled otrokom in domačemu okolju, ki sili k spoštovanju. Vsi pa vemo, kaj je z otrokom, ki ga je mesto polnega človeškega doživljanja ljubezni in splošni, spočela nepreračunljiva in slepa strast pijanca. "Otrok alkohola" je že ob spočetju zapisan svoji mračni usodi...

Brezdvoma sta alkoholizem in mo-

ralna propast zelo tesno povezana. V pijanem stanju izgubi človek čut do dostojnosti, zgubi prisotnost duha. Zavrže telo.

Dr. Gogola piše dobesedno: — Da bodo ljudje, ki trdo živijo in delajo ter iščejo v vinu utehe in lepote, vendar mogli najti obojega kje drugje, je treba z vso skrbnostjo misliti na resnično kulturno delo med narodom: na dobre in zanimive, preproste človeku dostopne knjige, na primerna predavanja, na film in radio, skratka: na obogatitev življenja z lepoto, ki so danes narodu še "deveta dežela", ki pa bi mogla izpolniti velik del njegovega iskanja, njegove potrebe po razvedrilu in doživetjih.

Ako se v delu za ozdravitev naroda združimo vsi, ako pogledamo vsem pogubnim vplivom zastupljenjudo dna, ako se lotimo borbe od vseh strani: iz gospodarske, zdravstvene, socialne, moralne, vzgojne in verske, nam mora počasi uspeti. Glavno seveda pa je, da začnemo z vzgojo pri sebi, v naši socialni sredini.

V prej navedenih odstavkih je povedano vse in dovolj jasno, kaj je treba napraviti in kje začeti in kdo so vsi poklicani, da se obvaruje mladino alkoholizma in propadanja.

Prof. Makleov navaja zakonik po katerem se prestopke izvršene v pijanosti kaznuje, kakor tudi one, ki mladostnikom ali že pijanim alkohol prodajajo. A profesor pravilno ugotavlja, da večine strogi paragrafi ne dosežejo, ker pijejo alkoholne pijače kolikor hočejo doma, ki jih ne dosežejo stroge postavbe.

Učitelj Jagodič je ugotovil tradicionalno narodno bolezen Slovencev, ki je alkoholizem. Na Slovenskem, da ni bilo še nikoli prave spontanе akcije proti alkoholizmu. Delovali so nekateri abstinentni klubi in organizacije, ki pa niso dosegle kakega uspeha. Ljudstvo v splošnem pa je razumelo vsako protialkoholno gibanje, boj proti njihovim interesom. Posebno v krajih, kjer ljudstvo živi od vinskih in žganjekuharskih pridelkov in proizvajalcev.

Prvi, ki je napovedal najostrejši in na temelju zasnovan protialkoholni boj je bil brezdvoma škof Slomšek, piše Jagodič. Znal je tako povedati, da je ljudstvo prisluhnilo in začelo razmišljati o njegovih modrih besedah. Vendar kake socialne podlage bi bilo njegovemu klicu težko najti. Alkoholizem pač ni zadeva posameznika, niti pijanca ne, marveč je splošna socialna bolezen, ki jo je treba splošno zdraviti.

V Avstriji, ki je bila pod vplivom Nemcev, so radi videli degeneracijo Slovencev, ki jo je širil alkohol. Spolne razbrzdanosti, ki so v zvezi z pijančevanjem, so potem vere menjili, a alkoholiziranje našega življa niso mogli zabraniti, saj je bilo lepo število izobražencev in med njimi tudi duhovnikov podvrženih alkoholizmu. Da pa morejo voditelji ljudstvo poučevati, morajo biti sami v alkoholnem vprašanju dobro poučeni.

Tudi to lahko ugotovimo, piše Jagodič, da je narod ali bolje ljudstvo ostalo z vso svojo pristnostjo in tradicijo tam, kjer je bilo. Ves gospodarski, socialni, kulturni in politični razvoj je šel svojo pot in "kapital" si je znal povsem dosledno in po svoji moralni tudi opravičeno podrediti "maso". In če ljudje pijejo, naj pijejo v božjem imenu in če radi tega umirajo zaradi nezmernosti, naj umirajo, saj so sami krivi.

(Konec prihodnjici)

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

TEL. 54-3588

Vesti iz organizacij

Prireditv "Slov. doma na 6. avgusta

Kot je že javljeno, bo Slovenski dom imel v nedeljo 6. avgusta veliko prireditv v proslavo desetletnega kulturnega delovanja v izseljenstvu. Na to prireditv je povabilo vsa slovenska in srbohrvatska društva, ki so se radevolje odzvala vabilu. Kot vidite na programu obeta biti ta prireditv nekaj posebnega, kakršne še ni bilo v Buenos Airesu. Zbrali se bomo Slovenci, Hrvati in Srbi ter s tem dokazali smisel za skupnost. Četudi so med nami morda nekatere razlike v mišljenju, bomo s sodelovanjem na ta dan velikodušno dokazali, dan am to pri nadaljnjih korakih ne bo v oviro.

Ker je program precej dolg, se bo pričelo z izvajanjem točno ob napovedani uri, to je ob štiri in četrt. Zato je potrebno, da je dvorana zasledena že do četrte ure, da ne bo nepotrebnega ropota in pa ker se med izvajanjem posameznih točk ne bo dovolilo vstopa v dvorano, ker se bo užitek poslušalcev in izvajanje na odru.

Pridite vsi in ne pozabite pripeljati s seboj tudi vse vaše prijatelje in znanke.

VSI,

ki sodelujete na nedeljski prireditvi, bodite pripravljeni za nastop, da boste takoj nastopili, ko pride vaša točka, kajti program se bo izvajal zelo hitro brez najmanjšega čakanja ali pripravljanja.

NA PRIREDITVI DRUŠTVA "SKLAD"

Prejšnjo soboto je imelo hrvatsko društvo "Sklad" svojo prireditv na Piñeyru, ki je povoljno uspela. V razgovoru s Hrvati so tožili, da je z njimi velik križ, ker se vse preveč ogrevajo za politiko doma in premalo za lastne izseljenške interese.

Najslabše pa da je zanje, ker nimajo med sabo potrebne in poštene inteligence, ki bi jih vodila. Kar da jih je dosedaj prihajalo med nje, so bili vsi več ali manj samo za svoj žep, pa naj je že prišla od kjerkoli. Menda bo na tem res precej resnice.

Društvo "Triglav"

Slov. Dom v Rosariu

VABI

na plesno zabavo, ki se bo vršila v proslavo DEVETE OBLETNICE ustanovitve društva, v nedeljo 13. AVGUSTA, ob 5 uri pop. v ulici 1. DE MAYO 1159. Rojakinje in rojaki vljudo vas vabi ter pozdravlja ODBOR

OB DARITEV ŠOLSKIH OTROK

Ob prilik jugoslovanskega praznika Vidovega dne in argentinskega 9 de Julio so bili šolski otroci Slovenske šole obdarovani s površniki in najpotrebnejši tudi z drugim oblačilom. Za nakup teh stvari so prispevali:

Dr. V. Kjuder 10.—, ga. Mara Kjudrova 5.—, Ivan Kacin 5.—, Lakner Franc 2.—, Lojk Jos 1.—, Hvala Ivan 1.—, Kovač Jurij 2.—, Stepančič Srečko 1.—, Husu Franc 1.—, Bratuš Stanko —50, Bratuš Miroslav 1.—, Mihelj Stanko 2.—, Pečenko Silvan 2.—, Prekrski Ferdinand 1.—, Ličen Rado 1.—, Mavec Stefan 1.—, Paškulin Jožef 1.—, Frančeskin Vilko 1.—, Groser Stanko 1.—, Markič Jožef 1.—, Ličen Polde 1.—, González Jos 50, Dreossi Bruno —50, Spacapan Jelka 2.—, Gregorič Lojze —50, Colja Julij —50, Kljun Ivan 1.—, Spacapan Pavla 1.—, Drafovka Marija 1.—, Trebše Franc —50, Franinovič Ivan 1.—, Rogelja Albin —50, Mihelj Milka 1.—, Pečenko Marija 1.—, Matija Humar —40, Josip Svagelj 1.—, Peter Roje 1.50, Skrbec Andrej 1.—, Franc Faganel 1.—, Ivančič Straus y Cia. 1.—, Stanislav Baretto 5.—, Beltram Albert 3.—, Mlakar Pavla 1.—.

ZAHVALA

Odbor Slovenskega doma se zahvaljuje gđ. Elizi Kragelj za darovane gramofonske plošče.

G.P.D.S. v Villi Devoto

VABI

na domačo zabavo, ki se bo vršila dne 30. JULIJA v društvenih prostorih v ulici SIMBRON 4851.

Na sporedu so sledeče točke:

- 1) Flajšman: "Triglav", meš. zbor.
- 2) V. Vodopivec: "Ena ptica", meš. zbor.
- 3) Klajč: "Pod oknom", meš. zbor.
- 4) Burka v enem dejanju:

"Damoklejev meč"

Po končanem vzporedu prosta zabava in ples.

Vljudo vabi ODBOR.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostor pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik EMIL ŽIVEC Osorio 5085 — La Paternal

Tovarna pohištva "Los Andes"

Ima na izbero vsakovrstno moderno pohištvo, za spalnice, jedilnice, pisarne itd. po zelo ugodnih cenah.

Prepričajte se sami!

VINKO ROGELJ Los Andes 249, Villa Scasso — U. T. 652-133 Buenos Aires

Važno opozorilo za naša društva

Dne 15. avgusta bo stopil v veljavo dekret argentinske vlade o tujih organizacijah. Pred tem dnem morajo društva, ki jih tvorijo priseljenci, zadostiti predpisom tega dekreta. Ker so naša društva samo kulturna ter podporna, jih po čl. 7 vladnega dekreta zadevajo samo predpisi čl. 1, ki se v prevodu glasi:

"Vsa društva, če imajo ali ne juridično osebnost, ki se ustanovijo v glavnem mestu republike ali v državnih teritorijah, bodo morala sporočiti Ministrstvu za notranje zadeve ter načelnikom policije krajev, kjer imajo svoj sedež, ime, ki si ga izberejo, svoje namene, svoja pravila in pravilnike ter seznam svojih članov, z navedbo imena in priimka, starosti, civilnega stanu, poklica, narodnosti in bivališča. Morala bodo voditi ter na zahtevo predložiti obistem zapisniško knjigo, v kateri bodo vpisani vsi društveni sklepi".

Za društva, ki že obstojajo, je čl. 9 dekreta določil, da morajo tekom 90 dni, torej do 15. prihodnjega meseca, zadostiti predpisom.

Potrebno je torej, da naša društva, ki tega doslej še niso storila, poskrbe v najkrajšem času za sledeče:

1. Prevod društvenih pravil in pravilnikov.
2. Seznam vseh članov s sledečimi podatki:
 - a) ime in priimek
 - b) starost
 - c) družinsko stanje (oženjen, ne-oženjen, vdovec, ločen)
 - d) poklic
 - e) narodnost
 - f) bivališče.

Ne bo škodilo, če se v seznam vpiše tudi številka policijske izkaznice (Cédula de identidad) ali potnega lista, in kraj, kjer je bil dokument o istovetnosti izdan.

3. V najkrajšem času, na vsak način pa pred 15. avgusta, morajo društva poslati s posebnim pismom Ministrstvu za notranje zadeve in načelniku policije dotičnega kraja, pravila, pravilnike in seznam članov.

4. Po 15. avgusta bo treba skrbeti, da se zapisniki sej in setankov vodijo v posebni knjigi in sicer v kaste-ljanskem jeziku, čeprav bi se po besedilu dekreta, ki se v nekaterih točkah da razlagati na več načinov, moglo sklepati, da smejo kulturne, umetniške in podporne organizacije voditi zapisnike tudi v drugih jezikih.

Dekret zvezne vlade velja za glavno mesto republike in za teritorije, dočim so pokrajinske vlade objavile posebne dekrete o delovanju društev v svojih območjih. Predpisi pokrajinskih dekretov so v bistvu isti. V pokrajini Buenos Aires je bil zadveni dekret objavljen dne 30. maja 1939 ter bo za že obstoječe organizacije stopil v veljavo 30. avgusta. Društva, ki delujejo v imenovani provinci, morajo v seznam članov navesti tudi številko policijske izkaznice, izdane v La Plati.

Slovenski Dom

VABI

— NA —

Veliko prireditv

KI SE BO VRŠILA V PROSLAVO DESETLETNEGA KULTURNEGA DELOVANJA

V UL. ALSINA 2832.

V NEDELJO DNE 6. AVGUSTA

Začetek točno ob 4.15 pop.

SODELOVALA BODO SLEDEČA DRUŠTVA:

SOKOLSKO DRUŠTVO DOCK SUD-BOCA
Slovensko del. kult. društvo LJUDSKI ODER
GOSP. PODP. DRUŠTVO SLOVENCEV iz Ville Devoto.
SLOVENSKO ŠOLSKO DRUŠTVO s Paternala.
JUGOSLOVANSKO ŠOLSKO DRUŠTVO z Dock Suda.
Hrvatsko pjevačko društvo SKLAD.
Društvo IVAN CANKAR iz Saavedre.

SPORED:

- 1) A. Zajc: SIJAJ SONČICE, Moš. zbor Slovenskega doma.
- 2) Deklamacije: BARČICI izvaja učenka Ida Pečenko in DOMOVINI — H. Faganale; Slovenska šola na Paternalu.
- 3) Deklamacija, izvaja učenka jugoslov. šole na Dock Sudu.
- 4) J. Ivanovič: DONAVSKI VALOVI na glasovir izvaja Joško Lojk, narščajnik Slov. doma.
- 5) Venček narodni izvaja mladinski odsek društva Ivan Cankar iz Saavedre.
- 6) J. Aljaž: OPOMIN K PETJU, meš. zbor Ivan Cankar iz Saavedre.
- 7) župančič: MORNAR, meš. zbor iz Saavedre.
- 8) S. Gregorič: SOČI, deklamira Marija Mavčeva, Sl. dom.
- 9) Deklamacija, šola z Dock Suda.
- 10) Nastopi moš. pevski zbor hrvatskega društva "Sklad".
- 11) Izvajanje na citre: Alicia Černetova.
- 12) G. Ludovik: VESELO RAZPOLOZENJE, na glasovir izvaja Marica Mavčeva od Slovenskega doma.
- 13) Solospjev: Zofka Sulič od Slov. doma.
- 14) J. Aljaž: NE ZVENI MI, meš. zbor GPDS. v Villa Devoto.
- 15) J. Aljaž: OJ PLANINE, meš. zbor GPDS. v Villa Devoto.
- 16) Duet, pojeta Vencelj in Ivo.
- 17) Vodopivec: NAROČILO, meš. zbor Ljudskega odra.
- 18) Pahor: VESELI BRATCI, meš. zbor Ljudskega odra.
- 19) Ruska pesem: TROJKA, meš. zbor Ljudskega odra.
- 20) Filiberto: CLAVEL DEL AIRE, meš. zbor Ljudskega odra.
- 21) Nastop naraščaja in članstva Sokola Dock Sud-Boca.
- 22) F. Trebše: O DA JE ROŽA, meš. zbor Slovenskega doma.
- 23) Flajšman: NOČ NA ADRIJI, meš. zbor Slovenskega doma.
- 24) E. Adamič: KRESOVALE TRI DEVOJKE, meš. zbor Slovenskega doma.
- 25) Nagovor predsednika.
- 26) Zvonimir Maslé: Burka s petjem v dveh dejanjih:

"DVA PAVLA"

Ta prireditv obeta biti nekaj posebnega v Slovenski odnosno Jugoslovanski naselbini, kakršne doslej še ni bilo, kajti nastopila bodo skupno vsa slovenska in srbohrvatska društva, ki se kulturno udeležujejo.

Pridite na to prireditv vsi ter pripeljite s seboj tudi vse prijatelje in znanke. Posebnih vabil ne bomo dostavljali, ker je to po novi poštni določbi zvezano s precej velikimi stroški. Vzemite to blagohotno na znanje ter prihitite v polnem številu, da boste s svojo navzočnostjo potrdili skupnost slovenske in jugoslovanske naselbine.

Opozarjamo na točnost, ker bomo točno ob napovedani uri pričeli z izvajanjem programa, in se med izvajanjem točke ne bo dovolilo vstopa v dvorano, ker se moti poslušalce in one na odru. Vpoštevajte z dobrim namenom to ter pridite dočasno.

Za to prireditv bomo povabili tudi fotografa, ki bo slikal vse prizore na odru in občinstvo v dvorani.

Po končanem vzporedu BOGAT SREČOLOV in PROSTA ZABAVA SVIRA ORKESTER "SLOVENSKEGA DOMA"

K veliki udeležbi vljudo vabi

ODBOR

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupač nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: AMSTERDAM (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu: Podružnica v Buenos Airesu: Bm. MITRE 234 CORRIENTES 1900 vogal Rio Bamba.

Rojaki

Predno si naročite obleko OBIŠČITE KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ožirih. CENE ZMERNE

TINO GASTA 5231 Villa Devoto

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2238 — Paternal Buenos Aires

KROJAČNICA

Martin Turk

ima na izbero vsakovrstnih vzorcev ter Vam napravi elegantno obleko. Prepričajte se! LORIA 1760 Buenos Aires

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA

diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer LIMA 1217 — BUENOS AIRES U. T. 23 - Buen Orden 3389

Slovinci doma in po svetu

Prvi dekan Italijan v slovenski dekaniji

Uprava idrijskega rudnika
Idrija, junija 1939. — Po skoraj enoletni borbi med cerkveno in svetno gosposko, ki je toliko razburjala duhove v našem mestu in vsej dekaniji, smo 21. maja sprejeli novega dekana, proti vsakemu pričakovanju, Italijana, v osebi Ettore Carlettija, dosedanjega župnika v Krminu. Na ta način se odpira v zgodovini našega mesta nova važna stran, ki nas ne navdaja z najlepšimi pogledi v bodočnost. Po peščici Italijanov, ki so se priselili v naše mesto, je bil sprejet kar najsvečanije in z navdušenjem. Ne bi pa to mogli reči za domače prebivalstvo, ki je sprejemno prisostvovalo le v zelo malem številu in s kaj mešanimi občutki; od domačinov so bili pač prisotni največ le oni, ki so morali to storiti. Po svečanem sprejemu se je napotil novi dekan na ogled prenovljenega župnišča, kjer mu je dal potrebne informacije dosedanj župni upravitelj Gnezda, nato pa se je napotil v cerkev, kjer je daroval mašo in nagovoril prisotne v italijanskem in slovenskem jeziku. Pri tem smo opazili, da govori dokaj dobro slovenski, čeprav se mu v izgovorjavi in naglasu pozna, da to ni njegov materinski jezik. Zanimivo je in omembe vredno, da je že pri prvem snidenju z domačo duhovščino povprašal o obstoječih cerkvenih organizacijah; razumeti je dal, da je tako Tretji red kakor Marijina družba nepotrebna organizacija in da jih bo slej ko prej ukinit.

Novo nameščen dekan je star 63 let in pri tej starosti še dokaj čil. Dolgo vrsto let je služil na Placuti v Gorici, kjer se je baje pričel slovenščini. Iz Gorice je odšel v Krmin

in sedaj k nam. Znan je kot strasten zagovornik fašizma, kateremu je zmožen podrediti tudi koristi cerkve ter je v političnih pokrajinskih krogih zato zelo upoštevan. Kakšno pot si je začrtal v dušnopastirskem delovanju med nami, bomo še videli. V zvezi z njegovo umestitvijo smo izvedeli sledeče zanimive podrobnosti. Po smrti pok. dekana Arka so bili smatrani za najresnejše kandidate na zpražnjeno mesto: ledinski župnik in župnik iz Otaleža, poleg njiju pa župnik iz Gor in garski dekan. Cerkevni patronat — uprava rudnika je že takoj v začetku zahtevala za to mesto Italijana. Priznati jet reba, da je v tem slučaju nadškofijski ordinariat v Gorici popolnoma objektivno presojal položaj in zagovarjal stališče, da je treba naši dekaniji domačega človeka, ki bo razumel težnje in potrebe prebivalstva — v kolikor ni bilo to samo na zunaj. Končno je bil baje sestavljen spisek pri škofijskem ordinariatu v poštve prihajajočih resnih kandidatov, med katerimi pa ni bilo sedanjega dekana, ki ga je rudnik izrečno zahteval. Ko je uprava rudnika zvedela za to, je vložila pritožbo direktno na vatikansko kurijo, ki je slednjič pritožbi ugodila in izdala nalog za imenovanje.

Nekaj povsem novega za naše pojme je bil svečan banket, prirejen na čast novoimenovanemu dekanu in ki so se ga udeležili vsi predstavniki civilnih in vojaških oblasti našega mesta ter, da bo novoimenovani prejemal od rudniške uprave 1.400 lir mesečne plače, med tem ko se je moral pok. dekan Arko zadovoljiti le s 300 lirami.

italijanske z dekretom, ki ga je izdal goriški prefekt. Te dni je prišel "Gazzettino" ponovne dekrete goriškega prefekta o spremembi priimkov. Tako so bili spremenjeni sledeči priimki 9 družinam v Koprivi pri Krminu: Krasnič v Cassani, Znidaršič v Sartori, Mavrenčič v Maurenzio, Kocjančič v Cocceani, Kos v Cossi in Lenardič v Lenardi. Dekreti so bili nabiti na občinsko desko v Koprivi in ob javljeni v italijanskem uradnem listu. Po temu sodeč, zgleda, da je zopet oživljena akcija za ppitalijančevanje naših priimkov.

V Italiji hočejo omejiti potrošnjo kave

Kakor smo že čitali, so v Italiji omejili uporabo velikega števila predmetov, ki jih v veliki množini konsumirajo in katere morajo za drag denar uvažati iz inozemstva. Veliki izdatki za Abesinijo, španska državljanska vojna, oboroževanje, vse to je Italijo prisililo, da omeji izdatke za blago, ki ga je treba uvoziti. Nastala je tako imenovana avtarhija: stremiljenje, da se čimveč izdeli doma in čim manj potroši. Najprej so omejili uporabo kovin (najbolj železa, ki ga je prepovedano uporabljati celo v gradbene svrhe, če ga je le mogoče nadomestiti) in nato tudi drugih predmetov velikega

in manjšega konsuma. Sedaj je prišla na vrsto celo kava, ki jo morajo največ uvažati iz Brazilije. Če se spomnimo, koliko je bilo reklame za abesinsko kavo, se moramo nehoti vprašati, kako to, da je sedaj nikjer ni. Ko so zasedli Abesinijo, so celo mislili, da bodo v bližnji bodočnosti kavo tudi izvažali in ne samo da bi pokrili iz afriškega cesarstva svojih potreb. Celotno izrazilo so bojazen, da ne bi izvoz tako naglo napredoval in da bi morali uvoz iz Brazilije prenačno ustaviti, ker bi Brazilija odgovorila s sličnimi ukrepi. Toda zgleda, da vsaj za enkrat, z abesinsko kavo ne bo nič. Po listih že propagirajo, naj se ljudje odrečejo kavi. Fašistična stranka pa že konkretno postopa v avtarhičnem smislu in predpisuje oz. zaenkrat samo proučava, kakšne možnosti bi bile za mešanje kave z raznimi surogati in pripravljajo prebivalstvo na nove prikrajsave. Razne surogate proučava-

jo tudi s higijenskega stališča in kateri bi najbolj prišli v poštev. Zaenkrat pa ne povedo, kakšni so ti surogati (nadomestila — Ersatz). Italija mora plačati inozemstvu za kavo 130 milijonov lir letno. Kako je upadel konzum kave, jasno povedo sledeče številke. L. 1937. je bilo uvožene kave za 185 milijonov lir. Tu ni všteta kava iz Abesinije in drugih italijanskih kolonij. Leta 1938 je uvoz padel že na 138 milijonov lir, a v prvem četrtletju 1939. pa znaša 31 milj. lir napram 38 milj. lir v istem razdobju leta 1938.

ZGODEN GROB

Našemu narodno zavednemu rojaku Ivanu Curku iz Budanj pri Vipavi je umrla hčerka Polonca Curk-Ličen dne 17. pr. m. v tržaški bolnici. Pokojnica zapušča moža in dva mala fantka, ki sta prišla tudi v emigracijo s starim očetom. Težko prizadeti družini naše sožalje!

Drobne vesti iz naših krajev

Chicago, USA. — Po dolgi bolezni je dne 10. maja umrl naš rojak Mihael Lenarčič, star 54 let. Pokojnik se je rodil v Nadanjem selu pri Št. Petru na Krasu. Na Primorskem zapušča pet sester in več sorodnikov, v Ameriki pa ženo in hčerko.

Gorica. — V ponedeljek so otvorili razstavo češenj, ki je bila zelo dobro obiskana in imela lep uspeh.

Gradiška. — Na cesti proti Zagradu je neznan avtomobil povozil do smrti 60-letnega cementnega delavca Josipa Terpina. Oblasti so odredile preiskavo.

Herpelje-Kozina. — Občina namestila najeti posojilo v znesku 180.000 lir, ki ga bo uporabila za gradnjo občinskega vodovoda. Posojilo se bo obrestovalo baje po 6 in pol odstotka.

Kojsko. — S češnje je padla 20-letna Poldka Rožičeva. Padla je s 4 m visokega drevesa in zadela z glavom ob kamen ter si prebila lobanjo. V goriški bolnišnici so zdravniki izrazili, da imajo malo upanja, da bi jo rešili.

Koper. — Nekdanji goriški nadškofijski upravitelj Sirotti je bil imenovan za kanonika koperskega kapitlja.

Koper. — Minister za javna dela Kobol-Gigli si je pretekli dni razgledal razna javna dela v Istri, posebno pa dela na cestah. Ob njegovi prisotnosti so pričeli z delom za no-

vo ljudsko šolo, ki bo posvečena Ani Sauro, materi znanega Nazarija Saura.

Materija. — Pri košnji se je 26-letni Filipčič Ivan tako nesrečno ranil v trebuh s koso, da si je prerznil nekaj črevesja. V težkem stanju so ga prepeljali v tržaško bolnišnico.

Orlek. — Z vojaškim strelivom, ki ga je našel na travniku, se je obstrlel 10-letni Franc Fabjan. Odneslo mu je nekaj prstov na levi roki. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Sv. Križ pri Trstu. — V tržaško bolnišnico so pripeljali v zelo nevarnem stanju 13-letnega Valentina Kodriča, vsega ožganega in s počeno lobanjo. Ko so se igrali, je Valentin za šalo splezal na železni drog in prijel žico elektrovida z visoko napetostjo. Nesrečni deček je pri tem padel z droga, ožgan po vsem telesu. Zdravniki imajo le malo upanja, da bi ga rešili.

Šempas. — Za novega župana je bil pred nekaj dnevi imenovan fašist Evgen de Rocco.

Trst. — Umrl so: Trojan Ivan 44 let, Zabukovič vd. Brandolin Uršula 85, Škerjanc Anton 24.

Trst. — Statistični podatki za ljudsko gibanje tržaškega mesta so slednji: v aprilu je umrlo 266, rojstev je bilo 338 (prirastek 72) v ostali provinci pa je umrlo 177, rojstev je bilo 89 (primanjkljaj 160), v maju je v mestu umrlo 302 osebi, rodilo se 257 (primanjkljaj 45) v provinci je umrlo 161, a rodilo se je 80 (primanjkljaj 81).

Trst. — Listi so prinesli razveseljivo vest, da bodo v najkrajšem času pripeljali iz Abesinije 27.000 kg kave, ki jo bodo prodajali po vsej Italiji.

Trst. — Oblasti so aretirale 27-letnega Konstantina Grahonja iz Milj. Obtožen je, da je izvršil številne tatvine, tako tudi da je ukradel trafikantini Klementini Gasvo-

dič 500 lir.

Trst. — Dne 11. pr. m. je pričelo goreti v ladjedelnici sv. Marka. Vnela se je kolofonija v oddelku za cevi. Ker je bilo v bližini mnogo lesa, se je ogenj hitro razširil in je tako zgorelo tudi precej lesa ter streha skladišča. Cenijo da je zgorelo 1500 kg kolofonije.

Trst. — 58-letna Barbara Pernovič je pri padcu dobila rano na glavi in pretres možganov. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Ob Soči jezero kot v pradavnih časih

Pred kratkim sta začeli obratovati dve izmed treh turbin velike podzemne električne centrale v Dobralju. Dela pri graditvi električne centrale v Plaveh gredo polagoma h kraju. Za to centralo so morali narediti velik jez, ki sega do železniške proge, katero so morali zaščititi z obrambnim zidom za primer, če bi voda le preveč narasla. Nastalo je jezero ki se razteza proti Sv. Luciji od Soči. Iz vode gledajo zdaj drevesa, kar priča, da je bila prej struga nižje. Že nekoč, v predzgodovinski dobi, je bilo v teh krajih jezero, ki je segalo do Kobarida in dalje. Voda pa si je izkopala pozneje prekop in se je jezero kmalu odteklo. Prav ta prekop, ki ga je v predzgodovinskih časih izkopala voda sama, so zdaj spet zazidali in se tako pojavlja prav takšno jezero, kakor je bilo nekoč v teh krajih. Pri teh velikih gradbenih delih pa je značilno to, da so graditelji uporabljali kolikor se je le dalo, predvsem kamen in beton, le tam, kjer je bilo nujno potrebno, so uporabljali tudi železo. To zaradi tega, ker v Italiji nimajo mnogo železa in bi ga morali uvažati, kar pa ne bi bilo v skladu z načeli avtarkije. V spomin na moža, ki danes vodi usodo Italije, so v notranjosti te električne centrale številni Mussolinijevi napis.

Priznanje slovenski moderni umetnosti v tujini

Slovenski umetniki so dobili šele te dneve sporočilo, v katerem jim sporočajo, da je višja italijanska oblast potrdila odkup del, katere je rezervirala za svojo zbirko Galleria d'Arte moderna di Milano na razstavi slovenske moderne umetnosti, ki je bila spomlad v Milanu in ki je imela zelo lep uspeh, o katerem smo v našem listu že poročali. Odkupljena so bila za zgornjo galerijo sledeča dela: Krajina iz ljubljanske okolice, olje od Mihe Maleša; Kompozicija, žgana glina od Fr. Goršeta nadalje po en lesorez od B. Jakca (Mati in hči), Ivana Kosa (Dubrovnik), Toneta Kralja (Krst) in M. Sedeja (Slepec). Tako so v tej svetovnoznani galeriji v Milanu zastopani kot prvi Slovenci in Jugoslovani sploh — omenjeni umetniki s svojimi deli. (Nedavno so trdili, da smo brez kulture in barbari).

Italijanski Židje bodo imeli samo židovske priimke

Razen že znanih mer, ki jih je italijanska vlada predpisala Židom glede njihovega imetja, družinskega življenja, porok itd., so sedaj na red tudi židovski priimki. Vlada bo izdala v nakrajšem času zakon, da bodo morali Židje nositi samo židovske priimke ali sedanje svoje priimke spremeniti v židovske. Fašisti trde, da so predniki Židov imeli nekdanj samo židovske priimke in da so se pozneje protizakonito prisvojili italijanskih priimkov, da bi s tem prikrili svojo raso in poreklo. Na ta način je nastalo mnogo italijanskih priimkov med katerimi so sledeči najčesejši: Caviglia, Fornari, Rossi, Bianchi, Neri itd. V bodoče bodo morali vsi ti nositi samo židovske priimke. Ministrski svet je že sprejel zakon o židovskih priimkih in o pravu dediščine. Po tem zakonu je med drugim dovoljeno Italijanom, ki niso Židje, a imajo značilne in razširjene židovske priimke, da vzamejo druge pristne italijanske priimke.

V prejšnji številki smo prinesli kratko vest, da so bili v Rihemberku spremenjeni slovenski priimki v

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem obleke po najnovejši modi — V zalogi je tudi velika izbira vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642 U. T. 59 - 1232

Poslušajte se

PREVOZNEGA PODJETJA

"Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

FOTOGRAFIJA

"LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAUSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Trst zasluži novo radijsko postajo

Z ozirom na število prebivalstva je med vsemi italijanskimi mesti Trst prvi po številu radijskih naročnikov in to kljub temu, da je to mesto v tako imenovanem "gluhem območju" in se vse radijske postaje zaradi "nesrečne" lege Trsta slabo slišijo. Tržačani se zdaj potegujejo za to, da bi dobili še eno lokalno radijsko postajo za en kilovat, ki gotovo ne bi preveč stala. S pomočjo te postaje bi naročniki ujeli vsaj še en državni radijski spored. Vse italijanske radijske postaje so namreč razdeljene na oddajo treh sporedov, ki jih prenašajo določene postaje. Tržačani so vezani samo na svojo postajo, medtem ko druga italijanska mesta stoje v območju več postaj. Tako se je, kar je čisto razumljivo in upravičeno, rodila želja po enakopravnosti tudi v tem oziru. Radio je namreč sila, ki je ne sme noben narod zanemariti, kajti z njim lahko vzdržuje najboljše stike med tistimi, ki so ostali v svoji domovini, in onimi, ki so raztreseni po svetu in so morali zaradi kakršnih koli vzrokov ostati na tujem in se pod drugačnimi okoliščinami in drugačnimi pogoji boriti za svoj jezik, vero in svoj obstanek. Prijateljsko razmerje med Jugoslavijo in Italijo bo brez dvoma mnogo pripomoglo k temu, da bo tudi ta želja tržaških in drugih Slovencev onstran meje uslišana, saj gre vendar tu za narodno manjšino tiste države, s katero je Italija v "najpristranejših" odnosih.

Dornberžanke odnese nagrado

Tržaške fašistične organizacije so priredile pred kratkim gospodinjstvi tečaj. Končal se je s pevskim nastopom, ki je bil nekako tekmovanje zborov. Peto nagrado za zborovsko petje so dobile Dornberžanke. Posebno pozornost so vzbujale na tem tečaju žene in dekleta s Krasa in iz tržaške okolice, ki so prišle tja v svojih slikovitih narodnih nošah.

DR. STOJADINOVIC IN TOVARIŠI IZKLJUČENI

Na seji širšega in ožjega glavnega odbora JRZ v Beogradu je bil izvoljen za predsednika JRZ g. Dragiša Cvetković, predsednika vlade in minister notranjih poslov; dr. Stojadinović in njegovi pristaši pa izključeni.

Dr. Stojadinović, bivši preds. vlade

čeni iz stranke. Vzroki: Glavni odbor je najostreje obsodil poskus dr. Milana Stojadinovića in tovarišev, ki so začeli neuspelo akcijo, da bi se stranka razgrnila, ali da bi ji vsaj bistveno škodovali. Glavni odbor ob-

soja tako njihovo interpelacijo v narodnem predstavništvu kot tudi vso njihovo agitacijo proti kr. vladi, njenemu delu in njeni politiki in obsoja tudi, vse poskuse za omajanje discipline v klubu narodnih poslancev in senatorjev JRZ. Na isti seji je dr. Korošec govoril v spomin poknemu dr. Spahu: "Dovolite mi gospodje, preden preidemo na dnevni red, da se s tega mesta in ob tej priliki poklonim spominu našega drugega podpredsednika pokojnega dr. Spaha. Mi vsi smo z njim izgubili svojega podpredsednika, mnogo od nas pa tudi dobrega, zvestega in zaupnega prijatelja ter smo z njegovo izgubo dvakrat užaloščeni. Mene so s pokojnim dr. Spahom vezali posebni stiki. Spominjam se ga še za časa, ko je besnela svetovna vojna. Prišel je tedaj mladi dr. Spaho z deputacijo v dunajski parlament in se je takrat pridružil našemu jugoslovanskemu gibanju v tedanji Avstriji. Od začetka Jugoslavije je bil in ostal dr. Spaho najzvestejši sin svoje domovine ter je tudi v najtežjih razmerah pokazal z ostalimi istovetnimi brati, kako draga in ljubljena mu je naša država. Kot človek je bil pokojni dr. Spaho dober, pravičen in značajan, skratka: idealen človek. Kot politik ni nikdar pretiraval. V svojem političnem delovanju je upošteval vse elemente, po katerih je mogel biti vedno nepristranski. Prav zaradi tega moramo takemu človeku ohraniti trajen spomin, ne samo zato, ker je bil naš podpredsednik, temveč tudi zato, ker je imel tako odlične vrline."

MINISTRSKI PREDSEDNIK KJOSEIVANOV NA BLEDU

Ministrski predsednik bolgarske vlade, gosp. Kioseivanov, se je na svojem povratku iz Berlina, kjer je bil nekaj dni gost nemške vlade, ustavil na našem Bledu, kjer ga je pričakoval zunanji minister gosp. dr. Cincar-Marković, da z bolgarskim državnikom nadaljuje pogovore, ki sta jih imela, ko se je g. Kioseivanov peljal v Nemčijo. Ko pišemo o Bolgariji in jeni zunanje politični usmeritvi v sedanjem izredno važnem in marsikaterem oziru za Balkan odločilnem trenutku, ne smemo preslišati besed, ki jih je bolgarski ministri ski predsednik izrekel pred beogradskimi časnikarji, ko je nekoliko razkril kopreno, s katero se prostovoljno obdaja, in menil: "da se bo vrednost jugoslovansko-bolgarskega prijateljstva — v katerega on v globini svoje duše veruje — v kratkem pokazala". G. Kioseivanov svoje misli ni hotel razvijati dalje, da bi točno opisal okoliščine, ki jih v bližnji bodočnosti pričakuje in ki naj bi prijateljstvo ed obema sosednima bratskima državama preiskusile in mu dale pravo vrednost. Tako nam ne preostaja ničesar drugega, kakor da tudi mi še čakamo in da medtem skušamo iz raznih zunanje-političnih dejstev, ki prihajajo, razbrati ono, kar je predsednik bolgarske vlade tajinstveno napovedal. Na sestanku na Bledu 9. in 10. julija 1939 sta bolgarski ministri ski predsednik in zunanji minister dr. Gregorij Kioseivanov in naš zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković po vsestranskem razgovoru o medsebojnih odnosih na Balkanu in o mednarodnem položaju, ugotovila tole: 1. da je korist Bolgarije in Jugoslavije, da v duhu pakta o večnem prijateljstvu nadaljujejo politiko sodelovanja med obema kraljevinama; 2. da je v obojestranski koristi, da se ustvari v najkrajšem času med Jugoslavijo in Bolgarijo čim večje gospodarsko zblizanje; 3. da politika neodvisno-

sti in nevtralnosti najbolj ustreza koristih Bolgarije in Jugoslavije, kakor tudi miru na Balkanu; 4. da je potrebno, da obe vladi nadaljujejo politiko dobrih in prijateljskih odnosov s sosednimi državami.

SPORAZUM S HRVATI

Vprašanje sporazuma s Hrvati se po pisanju srbskih listov razvija zelo ugodno. Največ pozornosti je vzbudil članek navadno dobro poučene "Jugoslovanske pošte" v Sarajevu, ki piše, da ni izključeno, da se ne bi sporazum sklenil že v najkrajšem času. Še bolj določno pravi beograjska "Nezavisna tribuna", ki je zelo resen list, da se obe stranki vnovič razgovarjata s trdnim namenom, da se sprava med Hrvati in Srbi sklene in da bivanje vladnega predsednika Cvetkovića na Bledu ni bilo nobeno letovanje, ampak da je bilo namenjeno reševanju našega največjega notranje-političnega vprašanja. Razgovori pa so se po trditvi tega lista v tem pravcu vršili tudi na Vukovi Gorici. Značilno se zdi: "Nezavisni tribuni" tudi, da vo-

Dr. Maček, vodja Hrvatov

dilni politiki se niso šli na dopust in da se prvaki posameznih strank v prvi vrsti pečajo s hrvatskim vprašanjem. Pravi pa tudi, da čeprav stvar sporazuma napreduje, nikakor ni res, da bi se bilo doseglo že popolno soglasje v vseh podrobnostih. V Nišu izhajajoča "Tribuna", ki je glasilo JRZ, pa piše, da se razgovori o sporazumu nahajajo pred koncem in da ne bo treba nanj dolgo čakati. "Danes ali jutri bomo slišali, da je sporazum podpisan, kar nas nikakor ne bo iznenadilo, ker je ta sporazum z ozirom na svetovni položaj postal nujno potreben".

PODPORE ZA ZADRUŽNE ZVEZE

Predsednik vlade je prenesel na kmetijskega in finančnega ministra pooblastilo o razdelitvi kredita 30 milijonov din na podlagi pooblastil finančnega zakna za tekoče proračunsko leto. Finančni in kmetijski minister sta razdelila podporo na Zadružno zvezo z Gospodarsko zvezo v Ljubljani, ki dobi 12 milij. din. na Zadružno zvezo in zadružno Maticeo v Splitu ter na zvezo srbskih poljedeljskih zadrug.

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

TRIDESETLETNICA DRUŠTVA

9. julija t. l. je prosvetno društvo na Ježici pri Ljubljani proslavilo 30-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se je vršila na Ježici velika slavnost, katere se je udeležilo mnogo občinstva iz Ježice ter okolice. Pri slavnosti je bil blagoslovljen nov društven prapor.

NAŠ ROJAK — ČILSKI POSLANIK NA NAŠEM DVORU

V Beograd je prispel čilski poslanik na našem dvoru Esteban Ivović. Novi čilski poslanik, ki je doma iz Kotora, je živel že dalj časa v republiki Chile ter postal tam tudi vseučiliški profesor, član komisije za intelektualno sodelovanje ter stalni zastopnik republike Chile v Mednarodnem uradu dela v Ženevi.

TKALSKA DELA SRBSKIH KMETIC

Posebno propagando bo za prodajo del srbskih kmečkih tkalk v Ameriki priredila predsednica srbsko-ameriškega instituta v Beogradu ga. Grujičeva. Pred dvema tednoma je odpotovala v Ameriko, kjer bo najprej v New Yorku na svetovni razstavi poskušala zainteresirati Amerikance ter ameriški trg za tkalska dela srbskih kmetic. Grujičeva je namreč mnenja, da bodo odlični izdelki našli v Ameriki obilo kupcev, čim se bodo tujei z njimi seznanili.

Italija želi izvoziti iz Jugoslavije več lesa

Mnogo večje količine lesa kakor do sedaj bi rada uvozila Italija iz naše države. V prvem polletju je bil določen kontingent za 60 milij. lir. Ker pa je v Italiji gradbena delavnost silno razvita, se kaže čedalje večja potreba po lesu. Zato je italijanska vlada tudi predlagala, naj bi se mešana jugoslov.-italijanska trgovinska komisija sestala v kratkem ter razpravljala o podvojitvi izvoza našega lesa v Italijo.

JUGOSLOVANSKA ŽELEZNA RUDA

Tri milijone ton železne rude bo v petih letih prodala družba Jugoslovanska jeklo d. d. Nemčiji, Protektoratu, Madžarski in Romuniji. Železna ruda je iz rudnika Ljubija. Samo Nemčija bo od te količine dobila milijon ton. Po petih letih pa družba ne bo več prodajala surove rude v tujino, ker bo v tem času sama izpopolnila svoj obrat tako, da bo vso nakopano rudo doma pretopila v svojih topilnicah. Potem bo prodajala v tujino le surovo železo, surovo jeklo in druge proizvode v primarnem stanju. Tona železne rude se prodaja po 120 din.

NAJPRAKTIČNEJŠI NAČIN NAKAZOVANJA DENARJA V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

Dolgoletna praksa nam daje možnost katerikoli način nakazovanja izvršiti z največjo varnostjo, hitrostjo in ugodnostjo. Nakazani denar bo izročen prejemniku brez kakih odbitkov, a Vam bomo dostavili odgovarjajočo priznanico s podpisom prejemnika in označenjem dneva izplačila. Izkoristite tudi Vi ta praktični način nakazovanja. Posetite naš

Jugoslovanski oddelek

v katerem boste vljudno in hitro postreženi v svojem materinem jeziku in v najkrajšem roku.

Nakazani denar izplačan:

Potom POŠTE, izplačan približno v 25 dneh.

„ ZRAKOPILOVA, približno v 12 dneh.

„ BRZOJAVA, približno v 6 dneh.

Naš način nakazovanja je hiter, varen in praktičen.

Izkoristite ga!

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm é. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

O S O R I O 5025 (Paternal) — Buenos Aires

SLABA PRODAJA VINA

Vinska trgovina v naši državi je zadnje mesece precej opešala. Domače tržišče porabi stalne količine, vendar pa je skoraj popolnoma izostal izvoz v tujino. Pretekla leta sta bila najboljša kupeja jugoslovanskih vin Avstrija in Češkoslovaška. Zlasti slednja je kupovala skoraj izključno naša vina. Po propadu obeh držav pa je izvoz vina skoraj pojenjal. Nemci so kupovali in še kupujejo v naši državi ogromne količine drugih predmetov, le vina skoraj nič. Zastoj v trgovini ima nujno svoj kvaren vpliv tudi na cene. Vinogradniki, ki imajo v zalogi še dosti starega vina, se obračajo na merodajne oblasti, da bi skušale poskrbeti nov trg za naša vina, kajti tudi letos se obeta ponovno izredna vinska letina.

DVE NOVI TOVARNI

Dve novi tovarni, prvo za umetno svilo, a drugo za letala in podobne stroje, bosta postavili dve beograjski delniški družbi v okolici Bosanskega Novega. Prva družba, ki ima naziv "Celofan", bo zgradila veliko tovarno, v kateri se bo predeloval tanin, celofan ter pridobivala umetna svila, umetni bombaž in umetna volna. Druga tovarna, ki jo bo zgradila delniška družba "Majstori", pa bo izdelovala stroje, kolesa, motocikle, avtomobile in letala. Obe tovarni bodo začeli graditi še letošnje poletje ter bosta zaposlili okrog 1000 delavcev.

ŽELEZNISKA PROGA OD SARAJEVA DO DOBOJA POSTANE NORMALNOTIRNA

Ozkotirna bosanska proga od Sarajeva do Doboja bo že prihodnje leto normalnotirna. Nove tračnice so položili večinoma na stari trasi ozkotirne železnice, le pri Zenici so traso spremenili. Dosedanja proga je delala okrog Zenice vijuge ter tako na nekaterih koncih ovirala razvoj mesta in tamkajšnje industrije. Zato so sedaj izdelali nov načrt, po katerem bodo reko Bosno speljali po novi strugi, ki bo ravna, in s tem pridobili dva ovinka, ki ju bodo zasuili. Na novem zemljišču bodo postavili postajo, na drugem pa novo letališče. Taka železnica ne bo več ovirala razvoja mesta.

Prekoračenje meje dovoljeno samo po železnici in cestah

Za Koroško pristojni alpinistični referent javlja, da prekoračenje državne meje proti Jugoslaviji ni dovoljeno tudi ne članom nemškega alpskega društva. Meja se sme prekoračiti samo po železnici ali državnih cestah s potnim listom. Na gorskih poteh in vobče na gorah je prestop državne meje vsakomur prepovedan. Istočasno je beljaško okrajno glavarstvo z ozirom na dejstvo, da se je v radovljiškem okraju pojavila slinovka in parkljevka odredilo, da je paša dovoljena samo na onih rožanskih planinah, ki so vsaj 1000 metrov oddaljene od državne meje. Koder domača živina lahko pride v stik z jugoslovansko, je paša sploh prepovedana. Tudi po tem odloku je osebni promet dovoljen samo po določenih cestah in po železnicah.

PREDPIS GLEDE PRODAJE ŽIVINE

S 1. julijem je na Koroškem v veljavi predpis, da je treba vsako prodajo goveda in svinj izven živinske-

ga trga beležiti na posebnih sklepnih listih. Potrebni formularji se dobijo pri okrajnih kmetijskih vodstvih. Sklepni list ipolni kupec, podpišeta ga pa prodajalec in kupec in sta oba enako odgovorna za pravilno izstavo lista. Sklepni list se nato pošlje okrožnemu kmetičnemu uradu, prepis tega lista pa ohrani kupec.

Prepovedana zborovanja

Tudi letos so na Koroškem prepovedana v juliju in avgustu vsa zborovanja za stranko in vsa njena priključna društva. Izvzete so prireditve oddelka za predvajanje pokrajinskih filmov in akcija "Stari boreci govorijo Hitlerjevi mladini". Kakor poroča "Kor. Slovenec", je bila za nedeljo dne 16. t. m. nameravana slovenska materinska proslava v Vogrčah. Na sporedu so bili prizori, petje in govor. Kakor izvemo, je bila med tem slovenska prireditev v Vogrčah po krajevnem vodstvu stranke prepovedana. V času od 10. julija do 9. septembra bodo klicani k naboru letniki 1919 in 1920 dalje neklicani letniki 1906, 1907, 1910, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 in 1918. Vpoklicani bodo namestni rezervisti letnikov 1918 in 1919 ter doslej nepotrjene osebe letnikov 1914, 1915, 1916 in 1917.

V BEOGRADU SE MNOGO ZIDA

Dvesto novih zgradb je zrastle iz tal v Beogradu v prvem letošnjem polletju. Beograd se torej lahko postavi s številkami, ki kažejo, da se mesto tako naglo razvija, kakor skoro nobeno bližnje mesto ne. Če bo šel razvoj tako naglo naprej, ne bo dolgo, ko bo Beograd že štel pol milijona prebivalcev. Sicer so se tudi druga jugoslovanska mesta naglo razvijala po osvobojenju, zlasti Zagreb, Ljubljana in Split, vendar pa tekme z Beogradom ne vzdrži nobeno imepovanih mest. V Beogradu se zazidava v prvi vrsti središče.

Jahia paša v Beogradu

7. julija je prispel v Beograd egiptovski zunanji minister Jahia paša. Na kolodvoru so mu priredili slovesen sprejem. Jahia paša je ostal v Beogradu tri dni ter je bilo več sestankov med njim in našim zunanjim in trgovinskim ministrom. Svoj prvi obisk v Jugoslaviji je Jania paša končal v Niški Banji. Namen njegovega krožnega potovanja po balkanskih državah je pogleditev gospodarskih stikov med temi državami in Egiptom. To je Jahia paša potrdil v svoji izjavi.

ŽETEV V JUGOSLAVIJI V POLNEM TEKU

Žetev je v vsej državi v polnem teku, zlasti pa v Banatu in Bački. Kakor so napovedovali dejali, je letošnja žetev nekoliko slabša kot lani, vendar pa še zmerom bogata. Donos kornuza bo rekorden. Pač pa so kmetovalci letos rabili mnogo manj sezonskih delavcev kakor prejšnja leta zaradi tega, ker so si nabavili stroje. Delo gre tako hitreje od rok.

DOBRA CENA DOMAČI VOLNI

Cene domači volni so se dvignile, čim je bila naša tekstilna industrija prisiljena kupovati večino surovin doma. Narodna banka ne daje namreč več deviz v onih količinah kot poprej. V južnih krajih se prodaja volna po 14 do 18 din, v severnih pa

po 10 do 22 din. Poprej so bile cene nizke, pa še kljub temu je volna težko dobila kupca. Čim se je te vrste trgovina začela razvijati, so se takoj prikazali številni prekupčevalci, ki so hoteli zaslužiti na račun kmetov. Kmetje so to uvideli in prodajajo ponavadi blago kar neposredno industriji.

PREMOŽENJE SKLADA GLEDALIŠKIH IGRALCEV

10.000.000 din premoženja ima že pokojninski sklad jugoslovanskih gledaliških igralcev. V sklad se stekajo takse, ki jih gledališke blagajne pobirajo od gledalcev v vstopnino vred. Vsega skupaj ima sklad 846 članov. Sklad vodi odbor, izvoljen iz vrst gledaliških igralcev, nadzoruje pa prosvetno ministrstvo.

Izjava bolgarskega ministrskega predsednika

4. julija je potoval skozi Beograd predsednik bolgarske vlade in zunanji minister Gr. Kiosevanov na uradni obisk v Nemčijo. Na beograjskem kolodvoru ga je pozdravil naš zunanji minister dr. Cincar-Marković, ki ga je za tem spremljal v salonskem vagonu do Sremske Mitrovice. Tu sta se oba državnika, medtem ko je vlak stal na postaji, sprehajala po peronu. Ob tej priliki sta dala domačim in bolgarskim časnikarjem krajši izjavi. Predsednik bolgarske vlade Kiosevanov je dejal: "Jaz sem eden največjih pobornikov jugoslovansko-bolgarskega prijateljstva, ker bo ravno v teh dneh to prijateljstvo pokazalo svojo največjo vrednost. Čim težji bodo dnevi, tem čvrstejša bo tudi prijateljstvo med Bolgarijo in Jugoslavijo."

IZSUŠITEV MOČVIRJA PRI PANČEVU

Okrog 60.000 hektarov izredno plodne zemlje je pridobila država z izsušitvijo obrežnega predela Donave blizu Pančeva. Poprej je Donava ob vsakem večjem dežju preplavljala vse predel, ko se je pa odtekla, so ostala močvirja, v katerih so se kotile milijarde komarjev. Končno so začeli leta 1929 obrežje izsuševati. Proti reki so zgradili zaščitni zid, znotraj pa prepregli vso zemljišče s prekopi, a posebne črpalke so metale vodo v Donavo. Nedavno so bila dela končana, močvirje je izsušeno, a zaščitni zid brani vodi dohod. Vsa dela so veljala skoraj 300 milijonov din, ki so šli iz državne blagajne. Pridobljeno plodno zemljo, ki jo cenijo na vrednosti poldruge milijarde dinarjev, bo država večinoma razdelila med prostovoljce.

POŽIVITEV TRGOVINE MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

Trgovinska izmenjava med našo državo in Italijo se je v prvem polletju letošnjega leta zelo poživila. Italija je izvozila v našo državo razne blaga, kakor: bombaž, umetno svilo, avtomobile, dele letal, povrtino za okroglo 113 milij. lir, medtem ko je naša država izvozila v Italijo blaga (les, žito, kornuza, živino) za 87 milij. lir. Tako so se trgovinski posli med obema državama povečali v navedenem razdobju za 30%.

NEPISMENOST MED HRVATI V BOSNI

19.000 nepismenih Hrvatov v Bosni se je lani naučilo čitati in pisati na tečajih, ki jih je priredilo znano prosvetno društvo "Napredak" po

vsej Bosni. "Napredak" je razdelil med nepismene v dveh letih skoraj 36.000 abecednikov, 20.000 božičnih in velikonočnih knjig, več tisoč računic in drugo. Obnega zbora društva sta se udeležila tudi predsednik Seljačke Sloge, Herceg in predsednik Društva ABC za pobijanje nepismenosti Pekiković.

KONCERT ŽENSKEGA AKADEMSKEGA ZBORA

7. julija je bil v veliki, do kraja razprodani filharmonični dvorani koncert Ženskega akademškega pevskega zbora pod pokroviteljstvom soproje bana dravske banovine gospe A. Natlačenove. Dekleta so pridno vadile vso zimo ter so se v zgodnji pomladi lotila težavne naloge, ki so jo uspešno absolvirala: nastudirala so program, v katerem smo srečali kompozicije Gallusa, Osterea, Bravničarja, M. Tomea in Fr. Marolta. Za prvi nastop tega zbora je v Ljubljani vladalo po pravici veliko zanimanje, kajti ni nam znano, da bi kje v sosednih deželah in drugod po svetu še obstajal podoben samostojen ženski pevski zbor. Nastop mladega inteligentnega zbora je z delavno prisotnostjo našega najboljšega zborovskega dirigenta Franceta Marolta le še pridobil na svoji privlačni moči. Kljub datumu, ki je za koncertno sezono dokaj nenavaden, je bila dvorana razprodana. Pevke so pokazale izredno dober interpretacijski smisel poleg zelo dobre tehnično pevske šolanosti.

BEOGRAJSKI DIJAKI V LJUBLJANI

6. julija je iz Beograda prispela v Ljubljano večja skupina beograjske trgovske mladine z namenom, da si ogleda lepote in zanimivosti naše slovenske zemlje. Skupino dijakov, po številu 35, ki so absolvirali višjo trgovsko šolo, vodijo prof. Stevan K. Jovanović in člana šolskega odbora gg. Milorad Djorović ter Živko Čolović.

NEPRIJETNOSTI NEKATERIH MARIBORSKIH MEŠČANOV

Mariborski meščani, ki niso slovenske narodnosti, so že prel vojno bili včlanjeni v raznih odličnih društvih v Gradu. Posebno imenitno je bilo biti član graške prostozidarske lože. Tudi v povojni dobi so ostali člani te lože. Potem pa je prišel v Avstriji prevrat, ki je zadel tudi prostozidarske lože, ki so v Nemčiji razpuščene ter prepovedane. Saj so bile vse prostozidarske lože pod vodstvom Judov ter so imele zveze s svetovnimi judovskimi veličinami. Ni čuda, če je v Nemčiji sedaj zaprta pot do kariere vsakemu bivšemu članu prostozidarskih lož. Ista usoda je zadela tudi avstrijske lože. Le da tam dolgo časa niso dobili seznamov članstva vseh teh lož. Nedavno pa so dobile nemške oblasti v roke seznam članstva graške lože. Ta seznam je bil poslan Gauleiterju Bureklu in posledice so bile prav neprijetne. Cela vrsta mož, ki so do tedaj zavzemali vodilne pozicije, se je morala umakniti ter so postali spet navadni smrtniki. Usoden pa je bil seznam tudi za več Mariborčanov. Enemu je preprečil, da bi bil postal docent na vsučilišču na Dunaju. Bil je poklican iz Maribora na Dunaj, pustil je tukaj dobro prakso in bil bi sedaj že imel službo na univerzi, če ne bi bilo fatalnega seznama, v katerem je bilo zabeleženo tudi njegovo ime. Drugi imenitni mari-

borski meščan je postal znan zadnje čase zaradi svojih zvez z močno tajno inozemsko organizacijo. Povzročil je namreč nekaterim svojim mariborskim znančcem v inozemstvu velike nepravilike ter bi bil skoraj izgubil svoja dobro idoča zastopstva. Tudi ta meščan je bil v seznamu prostozidarske lože v Gradu ter je izgubil sedaj svoje zaupno mesto pri omenjeni organizaciji. Pa še druge posledice so se sedaj pokazale. Nekateri mariborski meščani so bili člani tukajšnjega Rotary-kluba. Ker pa je tudi rotarijstvo v Nemčiji prepovedano, so iz previdnosti — za vsak primer — izstopili tudi oni iz rotarijskega kluba v Mariboru. Prav tako je nastala kriza v znani mariborski "Slarafiji". To so posebna društva pivskih bratcev, ki so bila nekda v Nemčiji močno razširjena, sedaj pa so prepovedana. Zaradi tega izgublja tudi mariborska Slarafija večino svojih članov ter bo menda v kratkem popolnoma likvidirala.

PRISPEVEK PROSVETNIM DRUŠTVOM V SLOVENSKI KRAJINI

Kraljevska banska uprava je dodelila prosvetnim društvom v Slovenski Krajini lepe prispevke za postavitev prosvetnih domov in opremo društvenih knjižnic. Prosvetna društva, ki so bila deležna podpore, so dokazala s svojim delom, da so res vredna in potrebna pomoči od strani oblasti. Kajti prosvetna društva so v Sl. Krajini žarišče prosvetno-kulturnega dela, kjer se mladina vzgaja po krščanskih načelih v ljubezni do svoje rodne slovenske prekmurske zemlje. V prosvetnih domovih se mladina vzgaja v zaveden Slovenec in ponosne Jugoslavanec, ki nad vse cenijo in ljubijo svobodo v svoji domovini Jugoslaviji. Prosvetni domovi in člani prosvetnih društev stojijo in bodo stali kakor granitna stena proti vsakemu tujemu in protikrščanskemu vplivu.

Petindvajsetletnica vojne napovedi Srbiji

25 letnice, ko je bila na posvetu vodilnih avstro-ogrskih državnikov sklenjena vojna napoved Srbiji, so se spominjali prestolnški časopisi 7. julija. Po sarajevskem atentatu na prestolonaslednika je dunajska vojaška kamarija takoj sklenila predlagati vladi vojno napoved Srbiji, češ da je prišel tedaj primerni trenutek, da se mala slovanska država uniči. Sprva se je madžarski ministrski predsednik Tisa protivil vojni, pozneje je pa odnehal, nakar je bilo na ožji vladni seji 7. julija 1914 sklenjeno, da se pošlje Srbiji takoj oster ultimatum, da ga Srbija ne bo mogla sprejeti, nakar bo sama od sebe sledila vojna napoved. Da bi pa svet zavedli v zmotu, so se takrat vsi vodilni ministri odpravili z Dunaja in odšli na običajni letni dopust. Dejansko je bil ultimatum izročen srbski vladi šele 23. julija.

POLITIČNA PROPAGANDA V SREDNJIH ŠOLAH

O tej stvari so govorili na svojem kongresu jugoslovanski gimnazijski profesorji, ki so obrnili pozornost naučnega ministrstva in vse javnosti na politično propagando, ki jo vršijo nekatere stranke med srednješolsko mladino. Očividno gre za komunistično propagando na eni in agitacijo fašističnih elementov na drugi strani. Profesorji govorijo tudi o neki propagandi, ki se širi iz inozemstva in ima namen, da bi omajala mladino zaupanje v moč naše države. Profesorji so priporočili ministrstvu primerna sredstva zoper tako vplivanje na mladino. Zdi se, da je ta propaganda najmočnejša med srbsko šolsko mladino.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
D. OCK SUD

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimske obleke, suknje in površnike NE ODLAŠAJTE V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporoča se

DANIEL KOSIČ

Villa Devoto
Ul. Calderón 3098

AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k
Dr. A. CODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINI
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Empresa "Premier"

Avda. DE MAYO 1035 - 5º Piso
U. T. 38 - 3564
Construya o Refaccione su casa
Pagaderos en mensualidades.
Hipotecas de 1 a 30 años.
Capital 6 Provincia.
Trámites rápidos

Začudení Matevž

Ali slišim prav ali ne, je poslušnil v soboto stari Matevž. In vendar je res. Da so se razkorajžili šentjakovski, to je prav in vr edu. Naj le potrkavajo. Saj je jutri Jakobova nedelja, če se nisem v pratiki zmotil. Toda kaj je udarilo mežnarja na Brdu, ki ima svoj glavni praznik za Lovrencovo nedeljo, to mi pa res ne gre v glavo.

Toda Matevževga začudenja še ni bilo konec. Saj se je oglašilo slovesno potrkavanje tudi iz Podgorja, iz Gore iz Vrha iz Ravnika iz Smrečja... Vseposvoda so potrkavali, da je bilo veselje in je tudi bil vesel Matevž, kateremu nekdan noben zvon ni visel previsoko, da ga ne bi šel pogledat in potipat od blizu. Bil je eden tistih slovenskih fantov, ki je v vsakem kraju najprej pogledal zvonik in tudi stopil vanj. "Od kod bi pa naj kaj videl", tako je presodil, "če ne iz turna. Zato so ga postavili".

Toda Matevža je vse tisto minilo. Še po bregu navzgor do domače cerkve ga je zdelavalo, pa bi plazil v zvonike. Ne, ne zmorem več, je žalostno pomislil, ko so se mu kar nehote začele premikati roke za pritrkavanje.

Pa vendar bi rad vedel, zakaj toliko zvonjenja danes.

Počasi je stopical v hišo. Posegel je na polico nad vrati in dosegel pratiko.

Kmalu je spet sedel na klopi pred hišo in iskal med rdečimi in črnimi svetniki.

"Nič ne vem, kaj bi bilo. 29. julij je danes. Sveti Jakob, sveta Ana to je, toda to je vsako leto, letos pa je menda le nekaj posebnega", tako je ugibal in brskal po pratiki.

No stric Matevž, kaj pa iščete? se je ogasila potovka Mina, ki je prav tisti hip stopila izza vogla.

Veš Mina, svet je danes vse drugače. Ne vem kaj se godi. Povej mi ga, kaj pa danes tako slovesno zvone vseposvoda. Kot da je jutri največji praznik in vendar bo to le za svetega Janeza in sveto Ano. Zakaj pa tudi na Brdu, lovrenški in vrhovski in gorjanski in ravniški?

Dajte mi sem pratiko stric, pa vam bom pokazala.

Poglejte tukajle:

V dneh od 25. do 30. julija je v Ljubljani svetovni kongres Kristus Kralja. Glavna slovesnost pa v nedeljo 30. julija. Prejšnje dneve bo

do zborovanja posameznih stanov." Tako je bral Matevž in se zamislil. Sedaj razumete stric? Da, vidite, zato potrkavajo danes pa ne samo pri nas temveč po celi deželi od Triglavu pa doli čez Gorjance in tam od Mure pa do Javornika.

Hm, čudna stvar, je razmišljal stric Matevž. Da bo kongres Kristus Kralja. Le na pol razumem, kaj se to pravi. Da bo veliko ljudi skupaj prišlo in da jih kliče Kristus Kralj. Ne vem, kako naj to razumem. Ali bo že prišel k sodbi, Mina? Saj še ni konec sveta.

Stric, malo manj kot konec.

Torej ni še konec. To pa rečem, da bi bilo zares dobro, da bi Kristus sam sklical eno zborovanje, na katerem bi mu človek lahko vse povedal, kar se po krivici godi. Le poslušaj Mina, jaz bi mu imel mnogo povedati. Zatožil bi tistega Lipnikovega poba, ki mi je tepke oklatil, onega mešetarja Jerača, ki mi je jalovo kravo za dobro prodal... ojdosti bi mu imel povedati, saj ljudje mi tako nočejo dati pravice.

Verjamem stric, da bi imeli mnoge pritožbe. Toda tisti kongres ne bo na ta način, da bi prišel Kristus Kralj in sprejemal pritožbe. To bo na sodnji dan, ki pravijo, da ni več daleč. Sedaj gre za druge stvari. Jutri gre vse v Ljubljano. Zakaj ne greste še vi stric.

Star sem, Mina. Noge me ne ne-sejo več.

Boste pa prisedel in se peljal. Saj Mlinarjev Janez pelje z velikim vozom.

Kaj mi poveš, Mina. Da bo šlo veliko ljudi praviš.

Pa še koliko! Saj pravim, da gre vse. Čudim se samo, kako da niste vi še tega nič vedeli.

Kaj bom vedel. Za nove stvari se kaj malo menim. Moja Neža je pa ravno taka. Če bi mi ti tega ne povedala, pa bi šlo mimo mene. Sedaj me pa res mika, videti, kako bodo napravili tisto s Kristusom Kraljem. In veliko ljudi praviš da bo?

Strašnega ljudstva. In od vseh krajev in vseh dežel. Še iz Amerike pridejo.

Saj tako se spodobi. Saj Kristus je prav tako kralj tam kot tukaj. Za vse krščene in nekrščene mu gre ta pravica, tako se zdi meni, je modroval Matevž.

Pravica mu gre, samo nočejo mu je priznati vsi.

Lahko jih je sram, pa tudi kesali se bodo tega kmalu, tako se meni zdi. Čudne reči se slišijo danes. Tisti prezident, ali kako jim že rečejo in Mussolini in Hitlerji so dali ven čisto drugačne postavbe kot so bile stare, ki so se držale božjih postav. Da oče in mati nimata pravice nad otroci, ampak da so državni, da naj jih država uči, da jih uče taki, ki nobene vere nimajo. In še to pravijo, da se krščanski nauk ne sme v šolah učiti po svetu.

Pri nas ni tega, drugod pa je res, stric.

Tako, da. Pri nas praviš da še ni. Hvala Bogu. Pa je žalostno, da je tako drugje. Kaj misliš Mina, ali more biti iz tega kaj dobrega?

Kaj dobrega? Saj se že lahko vidi. Včasih ni bilo treba nobenega žandarja. Eden je bil dosti za celo glavarstvo. Danes pa pravijo, da je v Ameriki na vsakih 5 ljudi potreben en policaj po mestih, tako hudobni so ljudje postali. Policaja se še boje, Boga pa že nič več.

Saj pravim, da drugače ne more biti, kjer ni Boga. In praviš, da celo otrokom hočejo skriti Boga in ne pustijo, da se jih poučijo v veri.

In prav veliko je takih dežel danes. In še vsel druge reči, ki se danes na svetu gode. Kot da ni nobene božje zapovedi. Ali verjamete stric, da je ponekod ljudi, ki žive slabše kot živali. Zakon, poroka v cerkvi jim je deveta briga, oblačijo se pa ženske tako, da je poštenega človeka kar sram. In kaj delajo z delavskimi ljudmi po mestih po fabrikah in z deklami po gosposkih družinah! Stric, to so čudne stvari, o katerih se preje ni nič slišalo.

Pa praviš ti Mina, da je veliko tistih ljudi, kateri se tako obnašajo?

Veliko, veliko. In k maši tudi malo hodijo, stric.

Včasih je bilo drugače.

Včasih da. Danes se pa ljudje po zraku vozijo in z vozovi brez konj in streljajo s kanoni.

To je res nekaj, Mina. Toda vrabei so se že davno preje vozili po zraku in vrane, pa zato niso postali prevzetni. In oblaki se tudi brez konj vozijo. Tisto ni nič, če so tudi ljudje nekaj novega izumili. Boga niso prehiteli. In pravijo, da žive v velikih hišah.

Tisto pa tudi. Tako so visoke kot gore.

Pa pravijo, Mina, da vseeno ni dosti strehe za vse. Čudno. Tako veli-

ke hiše, pa so onega Jernača, ki je delal v fabriki, vrgli na cesto, ker je imel otroke, tako mi je pravil neki dan Boštjan. Ljudje, tako učeni, pa tako delajo s siromakom! Bog pa vsem daje zastoj vode in zraka in za vse tudi dovolj zraste kruha.

Prav imate stric. Toda nekateri pa hočejo ves kruh za sebe in ga za druge ne ostane.

Vidiš, vidiš, Mina! Prav imajo v Ljubljani, da so sklicali tisti kongres. Jezusova postava je bolj prava kot so pa tiste, s katerimi kradejo bogati revnim, ki mečejo iz velikih hiš na cesto Jernača zato, ker se njegovi otroci malo bolj razgibajo in kričijo po hiši. Kaj pa naj drugega delajo otroci... Jezusova postava je zares vse bolj modra in koristna. Da je treba ljubiti bližnjega kot samega sebe, tako naroča. In otroke je Jezus imel rad, jih ni metal na cesto. Opuščal je grehe in bil z grešniki usmiljen, toda hinavščine ni trpel.

Danes, stric, je to drugače. Tisti, ki zna hudobijo dobro skriti, velja za poštenjaka, čeprav je poln hudobije.

Ze razumem. Zato ker na skrivnem vidi samo Bog in tega se pa nič ne boje. Kaj pa ti ljudje sploh mislijo! Ali ne vedo, da bodo tudi morali umreti?

To vedo. In kaj vse počno, da bi si življenje podaljšali.

Neumnost. Jaz bi pa rad že umrl. Saj bo po surti stokrat lepše.

Vidite stric, kako čudno je svet zmešan. Nebesa pravijo, da bi kar vrabe prepustili. Je pa tudi takih, kateri si kar življenje končajo. Nič ne pomislijo, da jih tam čakajo še bolj hude stvari, kot je tisto, česar se boje tukaj.

Vidiš Mina. Svet gre po zlu. Bolj ko se študirani, bolj narobe gre ljudem. Pravijo, da danes vse delajo z mašinami. Kako lahko bi torej človek počival. Pa pravijo, da morajo v nedeljah delati... Drugi pa dela dobiti ne morejo. Ti Mina nisi poznala gospoda Antona. To je že dolgo. Oni so tako rekli: kadar bo ljudi sram odkriti se, ko bo poldne zvonilo, tedaj bo na svetu slabo. In mislim, da se tisto sedaj na svetu godi.

Res je tako stric, kot pravite.

Zato pa razumem, da je potreba ljudi prepričati, da se po taki poti ne pride naprej. Prav imajo, Mina! Prav zares, da bi tudi jaz hotel iti v Ljubljano in tam kaj povedati vsem. Saj sem že star in bi jim lah-

ko kaj pametnega povedal in bi jih skušal prepričati, da je v prid ljudem samo tisti nauk, ki ga je učil Jezus. Njega je zares treba za kralja postaviti.

Kaj bi pa vi stric povedali, to me pa zanima.

Kaj bi povedal? Počakaj, da pomislim... Aha. Že vem, Tisto bi povedal, kar je Jezus sam povedal takrat ko je imel kongres na gori Tabor. Čakaj. Da, že vem:

Blagor ubogim... Da, da. Osem blagrov bi jim povedal. Gotovo jih ne znajo več.

In prav zares Mina. Tako me ima, da bi šel.

*

Ko so na večer zagoreli kresovi po vseh vrhovih daleč naokoli in še enkrat opozorili vso deželo na veliko slovesnost naslednjega dne, je tudi v Matevžu dozorel sklep in je naročil Neži, naj mu pripravi nekaj prigizka. "Predno umrjem bi še rad videl enkrat Ljubljano, še bolj bi pa rad videl tisti veliki shod na čast Kristus Kralju in tudi povedal bi rad kaj tistim, ki so čisto pozabili, da na tem svetu živimo za to, da bi se na večnost prav pripravili".

In tako je tudi bilo. Matevž je ostal mož beseda.

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

30. julija ob 10 uri slovesna sv. maša v Floresu

Rivadavia 6950

v baziliki svetega Jožefa.

Ta dan je zaključni dan ljubljanskega mednarodnega kongresa Kristus Kralja, katerega bomo mi proslavili tukaj s to slovesnostjo.

Pri maši bo zapel naš moški zbor in bo med mašo tudi primeren nagovor.

Molitve bodo na Paternalu.

6. avg. Maša na Paternalu za Jerneja in Avgusta Milharčič.

Molitve na Paternalu.

20. avgusta se vrši velika prireditev na Azcunagi 159. Začetek točno ob 3 uri.

Janez Hladnik

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljene

Nadaljevanje 148

Vi tudi ne slutite, kako me je vaše vprašanje zabolelo, — dotaknili ste se moje rane, katera se mi ne bo nikdar zacelila, — dotaknili ste se rane, ki jo moram skrivati pred neko osebo.

Oh, doktor, vi ste zdravnik, moder, vesten in slaven zdravnik, — mar zares ni zdravlila za bolno sree? — Takšnih zdravil pa mi zdravnik ne predpisujemo, — odvrne doktor Betalesi.

— Kaj naj storim? Ko bi človek vedel, kaj naj bi storil! — vzklikne Potemkin.

— Zato mora imeti človek samo malo poguma in volje, — odvrne francoski zdravnik, njegov glas pa je zvenel mehko in nežno.

Ali pa mora pozabiti, če pa to ni mogoče, če si ne more iztrgati iz srca spomina na to, kar se je nekoč zgodilo, tedaj mora imeti toliko poguma, da živi za svoj spomin in da napravi iz preteklosti sedanost, če mu je to mogoče.

Potemkin ga pogleda.

— Da bi napravil iz preteklosti sedanost, — oh, prijatelj, če bi bilo to mogoče!

Potem pa se je hitro obrnil in odšel proti vratom svoje spalnice.

Na pragu pa se je ustavil, se obrnil k zdravniku, ki je nepremično stal sredi sobe in mu dejal:

— Lahko noč, prijatelj, — pravkar ste mi rekli nekaj, o čemer sem že mnogo razmišljal in na kar me bom nehal misliti, — napraviti iz preteklosti sedanost, samo malo volje in poguma — prav imate — popolnoma prav — to bo zacelilo mojo rano.

Čez trenutek je izginil, — vrata njegove spalnice pa so se za njim

zaprla.

Doktor Betalesi je prisluhnul.

— Ni zaklenil vrat, — je zašepetal.

— Že danes — Da, danes!

Francoski zdravnik je odšel v svojo spalnico, v majhni vrtni hišici se je vse umirilo.

Potemkin je stopil k oknu, zadržal se je v vrt, ki ga je obsevala blede mesečina.

Že dolgo ni bil tako razburjen kakor nocoj.

Nocoj se je zopet spomnil na svojo mladost, še več, zdravnikovo vprašanje ga je zadelo sredi sree, — spomnil se je na Elizabeto in njegovo sree je vedno hitrejšje udarjalo.

Razen tega je opazil, da deluje bližina mladega francoskega zdravnika nanj zelo čudno.

Doktorja Betalesija je vzljubil že v prvem trenutku.

Ta mladenič je nanj čudno deloval, — Potemkin si ni mogel razložiti čustev, ki so ga navdajala, kadar je bil v zdravnikovi bližini.

Naposled pa ga je premagal spamec, zadržal se je okna z zavesami, prižgal sveče in se jel slačiti. Čez nekaj trenutkov je ležal v svoji svileni postelji.

Zaprl je oči, zaspal pa ni mogel. Tisoči misli so mu rojile po glavi, vedno je videl Elizabeto, — svojo nekdanjo zaročenko. Kje je bila in kje je sedaj zivela ta ljubljena žena?

Ali je sploh še živa.

Kaj se je z njo zgodilo od tistega dne, ko se mu je približala kot baronica Ely?

Kje se je nahajala? Zakaj se ni vrnila k njemu? Mar je ljubezen iz njenega sree izginila?

Potemkin je skoraj zavpil, ko se je spomnil te možnosti.

Naposled pa ga je premagal spamec in Potemkin je zadrimal.

V polsnu sanjamo po navadi najrazločnejše in tudi najslajše.

In zopet je videl Elizabeto v njeni preprosti obleki, kakršno je videl takrat, ko je bila še njegova zaročenka.

Slehermi večer je tajno prihajal k njej, čeprav samo za pičlo urico.

Oh, kako so bile tiste urice sladke in srečne!

Čeprav je bil prej nezadovoljen s svojim položajem, čeprav se je moral boriti s pomanjkanjem in z bedo, — vendar je iz tistih ur črpal novih življenskih moči, — srečen je odhajal od nje, na svojih ustnicah pa je še čutil Elizabetine vroče poljube.

Vedel je, da bo enkrat napredoval in da bo napočil čas, ko se bosta z Elizabeto lahko poročila.

Da, to napredovanje je prišlo, prišlo pa je mnogo prej, kakor ga je pričakoval, poročnik Potemkin je čez noč postal general-major, — toda on ni bil srečen.

Carica je bila neprenehoma pri njem, obsipala ga je z zlatom in z odlikovanji, dala mu je vsega, česar si more zaželiti človeško sree, — samo nečesa mu ni mogla dati — sreče!

Katarina ni bila Elizabet Voronov, — samo Elizabet je lahko osrečevala. Katarina pa ga je mogla samo obdarovati.

Toda tako strašno je onesrečil Elizabeto!

Oh, Bog, bilo mu je, kakor da jo je zagledal na pragu. — Da, to je bila ona — bila je oblečena v svojo obleko, prav takšno karšno jo je tisočkrat videl v hiši njenega deda.

Oh Bog, kako bi mogel človek tako živo sanjati! — Potemkin bi bil prisegel, da se je Eliabeta sedaj počasi bližala njegovim postelji.

Sedaj je stala poleg njega, vsaj zdelo se mu je tako.

Elizabeta se je sklonila k njemu. Videl je solze v njenih očeh, za-

zdelo se mu je, da čuti njen dih.

— Elizabeta! — je zašepetal Potemkin v smu, — oh, moja ljubljena Elizabeta, — ali si zares ti to?

Elizabeta mu položila svojo roko na vroče čelo, pogladi ga po laseh, kakor je to mnogokrat storila, potem pa ga je s svojimi solznimi očmi žalostno in resno pogledala in mu zašepetala:

"Elizabeta Voronov — Aleksander Potemkin neločljivo združena." Ha, napis v prstanu, — njegova prisega, ki jo je tako nesramno prelomil še isto noč!

Potemkin plane in strese z glavo.

Ne, — mar ni več sanjal!

Mar se v sobi ni zares nahajala neka vitka žena?

Potemkin si potare oči — razločno je videl Elizabeto, ki je sedaj prišla do praga — obrnila se je še enkrat — sveti Bog, to je bil njen obraz, torej kljub vsemu — le ni sanjal?

— Elizabeta — Elizabeta — ali si ti ali pa je tvoj duh? — Govori, ljubljena — govori — rotim te!

— Neločljivo združena! — je zaslislal s praga.

Vrata so se tiho zaprla — prikazen je izginila.

Potemkin omahne na blazine.

— Bolan sem, — je zastokal Potemkin in se prijel za sence, — bolj bolan sem, kakor pa sem mislil. Vidim prikazni, ki jih ni. — Oh, Bog, — kaj bo še z menoj?

Nemirno se je začel valjati po postelji, — zaspal je šele takrat, ko je luna izginila.

Ko se je zjutraj zbudil, je bilo že deset.

V salonu je bilo popolnoma tiho.

Ali je doktor Betalesi tudi še spal? Potemkin se pogleda v zrcalo, potem pa stopi v salon.

Mladi francoski zdravnik je sedel pri oknu in čital.

Potemkin ga pozdravi kakor sta-

rega prijatelja.

Pogledal je mladega zdravnika, čutil se je, da je bil doktor Betalesi tako bled.

— Zdi se mi, da tudi vi nister dobro spali, — reče Aleksander Potemkin.

— To je vedno tako, — odvrne zdravnik, — kadar spim prvikrat v tuji hiši. — Kako pa ste spali vi, Visokost?

— Zelo slabo, prijatelj, mnogo sem sanjal. Sedaj pa zajtrkujva, vidim, da je miza že pogrnjena.

— Zjutraj je bil sluga tukaj in prinesel zajtrk, — reče doktor Betalesi.

— Ali smem prosit, doktor — sedite, da bova zajtrkovala.

131. POGLAVJE

Povest o lepi Georgijki.

Po zajtrku je knez Potemkin predlagal mlademu francoskemu zdravniku, da bi šla v park na izprehod.

Vreme je bilo zelo lepo in kmalu sta se knez in mladi zdravnik izprehajala pod košatimi drevesi.

Živahno sta se pogovarjala, Potemkin je občudoval duhovitost mladega Francoza, čutil se je njegovi ostri sodbi o sodobnosti in njegovi izobrazbi.

Najbolj pa se je Potemkin čutil nečemu, kar se je zgodilo med njunim sprehodom po parku.

Sprehajala sta se po gozdu in zašla vedno globlje, na neki jasi pa sta nenadoma opazila dvojce otrok, dedke, ki je bila stara kakšnih sedem let in petletnega dečka. Brala sta jagode.

Otroka sta bila siromašno oblečena, brez dvoma sta bila iz sosedne vasi. Imela sta majhne košarice, v katere sta metala rdeče jagode, ki sta jih utrjala.

Potemkin je zamišljeno hodil poleg mladega francoskega zdravnika.

Stari hlapec pripoveduje

Janezek je bil na počitnicah pri teti, ki je imela veliko posestvo na deželi. Še nikoli ni bil na deželi, zato mu pač ne smete zameriti, če je vsak dan odkril nova čudovišča, ki se mu o njih v mestu niti sanjalo ni. Tako je lepega dne stopil tudi v konjski hlev. Ko si je goledoval konje, je opazil, da imajo najrazličnejše barve. Radovednost mu ni dala miru in povprašal je starega konjskega hlapca, ki je v kotu blaženo žulil svojo pipo:

"Strie, zakaj so pa konji tako pisani?"

Starec se je nasmehnil in začel pripovedovati:

"Ko je Stvarnik ustvaril konje, so se morali pred njim postaviti v vrsto. Natančno si jih je nato ogledal, da bi videl, ali ni morda česa pozabil. Zadovoljen je bil s svojim delom in je že hotel konje, sive, kot so bili, poslati na zemljo.

Toda konji niso bili zadovoljni. Eden izmed njih je stopil pred Stvarnika in ga prosil, naj mu kožo pobarva črno. Potem bi ga njegov gospodar lahko jahal tudi ponoči in nihče ga ne bi opazil. Ko je to slišal drugi konj, se je obrnil k Stvarniku in ga prosil, naj mu napravi belo barvo. Domači bi potem njegovega gospodarja pri sončni luči že od daleč spoznali. Opozumil se je tudi tretji konj in prosil Stvarnika, naj ga pobarva z belo in črno barvo, da bi ga gospodar lahko jahal podnevi in ponoči. Potem so se kar po vrsti oglašili še drugi nezadovoljnejši: eni bi bili radi rumeni kot žito, drugi drugi rjavkasti kot drevesna skorja, tretji spet pisani kot gozd v jeseni. Divjačini pa konji na noben način niso hoteli biti podobni.

Stvarnik je ukazal prinesiti barve, ki so še ostale, ko so ptiči dobili vsak svojo barvo, in je pobarval konje po njihovih željah — takole, glej, kakor jih vidiš zdaj! Ta je lisec, ta je belec, ta je rjavček, ta šarec in ta vraneček. Konji so zdrveli v svobodo, kjer je bila miza zanje že pogrnjena.

Mladinski kotiček

Kmalu so dobili vsak svojega gospodarja.

Stvarnikovi lonci z barvami, pomazani zunaj in znotraj, pa so ostali pozabljeni tam, kjer jih je Stvarnik pustil. Nekega dne se je priplazila tja mlada mucka. Bila je siva kakor vse druge mačke. Ko se je tako plazila med lonci za drobno miško, se je koža drgnila ob lonce in sivi barvi se je primešala še črna, bela in rumena barva. Drugim mačkam je bila mucka s pisanim kožuščkom na vso moč všeč. Hitro so se same pohitele k lončkom za barve. Neka mačka se je tako dolgo vrtela okoli lonca s črno barvo, da je postala črna kot vran. To pa vendar ne gre, da bi imela samo eno barvo, ko so pa druge tako pisane, si je mislila in skočila je še k loncu z belo barvo ter pritiskala glavo k njemu — tako, da ima še danes belo liso na glavi. Nekatero starejšo mačko pa so bile pametnejše in niso hotele posnemati norčavosti mladih muck. Te so ostale sive do danes.

Ko so mačke tako barvale svoje kožuhe, so se odnekod priklatali psi. Komaj so zagledali svoje stare sovražnice mačke, so se zakadili vanje in med lonci z barvami se je začel divji lov. Tako so tudi psi dobili pisane kožuhe.

Bog je zaslišal živčav in stopil je pogledat, kaj se godi. Lahko si mi-

sluš, kako se je razjezil, ko je videl to razdejanje. Pograbil je lonce in zlij vse barve na zemljo. Nastale so rdeče, rjave, črne in bele mlake. To je bilo poleti. Huda vročina je vladala. Prišle so krave in legle v mlake, da bi se malo hladile. Tako so tudi krave dobile razne barve. Kar v kravji hlev pojdi, pa boš videl, da je res! — je stari hlapec končal svojo zgodbo — in Janezek mu je do zadnje pike vse verjel.

OBISČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMEN-DIA 4947

Bs. Aires, Paternal

SASTRERIA J. Ušaj

Ugodna prilika

za čitatelje Slovenskega Lista

JAME.

Kombinirano pohištvo za jedilnico in spalnico obstoječe iz 15 komadov za samo \$ 225.

Avda. SAN MARTIN 2700

U. T. 59 - 0504

(Nasproti pošte)

NA KONCERTU

Oče je vzel Janezka prvič s seboj na koncert. Ko se je vrnil domov, ga je mati vprašala:

"No, Janezek, ali je bilo lepo?"

"Zelo lepo je bilo," je odgovoril Janezek. "In tudi igrali so dobro. Saj so pa tudi morali!"

"Kako to?" se začudi mama.

"Godeci so sedeli v polkrogu, eden izmed njih pa je stal pred njimi in jim ves čas grozil s palico!" se je odrezal Janezek.

Zato te ljubim domovina!

Zakaj te ljubim, domovina moja? Ker tekli so mladosti dnevi zlati v naročju tvojem mirno mi in srečno Zato te ljubim, ker si moja mati!

Vedno mislim nate, domovina: le bodi zdrava mi, želim iskreno. Če delam, zadovoljna sem, saj delo je tebi, domovina, posvečeno!

In ko počivam, občudujem tvojo lepoto ob nedeljskih popoldnevih — takrat slavim te, domovina moja, slavim te vedno v novih slavonspevih!

Nekoč mi boš kotiček miren dala — lepo mi bo v naročju tvojem spati zato, ker ljubim zemljico slovensko zato te ljubim, ker si moja mati!

Marija Brenčič

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181 U. T. 59 - 1723

Po ločitvi

Žmetna je ločitev bila, teško sam jemao slovo: jokala mi mati mila, skuznato mi b'lo oko.

Lüba mati mi pravila: Sinek lübi, sinek moj, oh, či več te ne bom vidla — ne idi ešče, ne, postoj!

Sree mi pa krvavelo, duša mi trpela je; dužnost' zvala me na delo, ljubav pa mūdila me.

— Oh, pa tū zdaj v tihoj noči, kak mi žmetno za moj dom, i za one blage oči, ki pozabil jih ne bom.

Oh, pa tak po tihoj noči sreči dve skuzita se, z dvojih prle sühih oči vlevlo bridke se skuzē.

Med otroci

Pepček: "Moj ata je šofer. Kaj dela pa tvoji?"

Tonček: "To, kar mu mamica ukaze."

*

Vlomilec in uslužbenec

Trgovci pride domov in pomočnik mu pove, da so v trgovčevi odsotnosti prišli v trgovino vlomilec in odnesli mnogo blaga. — "Pa kaj nisi ničesar ukrenil, Tine?" — "O, da gospod! Ko so praznili police, sem dvakrat pogledal izza omare, a me kljub temu niso opazili."

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5283

U. T. 50 - 5383

Villa Devoto Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

Nenkrat pa se je zdrznil, slišal je zdravnika, ki je vpil.

— Otroka, otroka, ne ganita se, za vama je gad!

V tem trenutku je Potemkin videl kako je mladi francoski zdravnik odhitel k otrokoma in s palico ubil nevarno kačo, ki je lezla k otrokoma.

Otroka sta bila rešena.

Potemkin je osupnil, — bil je zelo razburjen.

Ni toliko občudoval prisotnosti duha doktorja Betalesija — naposled bi sleherni možki storil isto, vsakdo bi rešil otroka — ne, Aleksander Potemkin se je tako začudil radi nečesa drugega.

Besede doktorja Betalesija so bile ruske, izgovoril jih je čisto ruski, brez tujega naglasa, — izgovoril jih je tako, kakor so takrat govorili v višjih ruskih krogih.

Ko se je Potemkin malo pomiril, je tudi on odhitel tja, kjer je stal doktor Betalesij z otrokoma, ki sta s svojimi velikimi modrimi očmi opazovala nekaj časa kačo, nekaj časa pa doktorja.

Torej otroka, — je rekel Potemkin in ju pobožal po laseh, — sedaj sta rešena, toda recita svoji materi, naj vaju ne pošilja več v gozd.

— Kdo je vajin oče

Deklica spregovori:

— Najin oče je siromašni ogljar. Mati naju vedno pošlje v gozd, da nabereva jagod, katere potem prodava dvornim damam v Carskojem selu.

Potemkin potegne iz žepa denarnico in vrže v vsako košarico po en zlatnik.

— To dajta svoji materi, — reče Potemkin, — recita ji, da sta to naša v gozdu. Prihodnjič pa vaju naj zopet ne pošlje sama v gozd, posebno pa ne brez nogavic in brez čevljev.

Otroka sta se zahvalila, čeprav ni-

sta poznala vrednosti zlatnikov, potem pa je deklica prišla brateca za roko in z njim odšla.

— Dragi doktor, to je bilo junaske delo, — reče Aleksander Potemkin, ki je govoril ruski in ne francoski, kakor vedno doslej.

— To pa ni ničesar izrednega, — odvrne zdravnik. — Gada pač ni težko ubiti, gad ni Pugačev!

Potemkin se zasmeje.

Veselo ga je, da je mladi francoski zdravnik omenil njegovo sijajno zmago nad Pugačevim.

Še vedno pa je premišljeval o tem, kako govori mladi francoski zdravnik tako dobro ruski.

— Doktor, — reče Potemkin po kratkem molku. — Nekaj se mi zdi izredno čudno. Ali veste kaj?

— Vem, — odgovori doktor Betalesij, — privikrat ste me slišali, da sem govoril ruski.

— Da, vi govorite ruski, kakor da bi bili rojeni Rus in sicer pripadnik najodličnejših krogov.

Mladi francoski zdravnik je pordečel.

— Res je, moja mati je bila Rusinja, — reče zdravnik Betalesij, — moj oče je precej potoval, nekoč je bil v Rusiji, zaljubil se je v mojo mater, se poročil s njo in jo odpeljal v našo lepo Francosko.

Znano je, da noben Rus, ki živi v tujini, ne pozabi svoje domovine, tudi moja mati je mnogokrat in zelo rada govorila svoj materinski jezik, učila je tudi mene tega jezika in tako ni čudno, da znam tudi jaz ruski.

— Potemtakem je to čisto razumljivo, — odvrne Potemkin.

Ko sta se vrnila v majhen vrtni paviljon, je bilo že poldne.

Miza je bila že pogrnjena. Čakalo ju je obilno kosilo.

Carica je zares v vsakem pogledu skrbela za svojega miljenca in za mladega zdravnika.

Popoldne je Potemkin odšel v svojo sobo, mladi francoski zdravnik pa je šel izdelovat stekleno oko.

Ko sta se zvečer zopet sešla, je Aleksander Potemkin predlagal svojemu prijatelju partijo šaha.

Kmalu sta sedela in jela igrati. Potemkinovo srce pa je bilo med igro zelo žalostno.

Spomnil se je, kako mnogokrat je tako sedel z Elizabeto in igral to igro.

Elizabeta je bila izvrstna šahistinja, ki je le redkokdaj izgubila kakšno partijo. Izmisli si je posebno metodo igranja, ki je obstojala v tem, da je žrtvovala figure, samo da je dosegla svoj cilj.

Da, Aleksander Potemkin — to so bili srečni trenutki, ko si še lahko gledal v bleščeče oči svoje zaročenke, kadar ti je s smehljajočim obrazom rekla:

— Čuvaj svojo kraljico, — v nevarnosti je!

— Čuvajte svojo kraljico, — v nevarnosti je, — je zaslišal Aleksander Potemkin v tem trenutku.

Potemkinu se je zdelo, da je slišal prikazen.

— Oh Bog, to je bil tisti glas, katerega je tolikokrat slišal od Elizabete, to je bil njen glas — kljub temu pa je bilo vse to samo plod njegove domišljije.

Saj pred njim je sedel doktor Betalesij in mirno gledal v svoje figure kakor da bi se ne bilo ničesar zgodilo.

Aleksander Potemkin si je potegnil z roko preko čela, kakor da bi si hotel pregnati svoje misli.

Igro sta nadaljevala. Doktor Betalesij navali na Potemkina.

— Doktor, izgubili boste trdnjavo!

— Tako? — odvrne mladi Francos. — Bodite prepričani, da imam za to vzrok.

Čudno, to je bil isti način igre, s katerim ga je Elizabeta tolikokrat premagala.

Igro sta nadaljevala.

Zunaj so z drevja padali cvetovi, lahen vetrič pa jih je prinašal v sobo.

Sedaj pa reče doktor Betalesij:

— Čuvajte svojo kraljico, izgubljena je.

— Izgubljena? Jaz pa sem mislil, da je moja kraljica dobro zavarovana, — odvrne Potemkin.

— Ni zavarovana, — odvrne mladi francoski zdravnik in čudno pogleda Potemkina. — Prisegel sem si, da bom vašo kraljico uničil, zato jo bom odstranil kakor da bi je nikdar ne bilo.

— Kaj vam je storila moja uboga kraljica?

— Ukradla mi je najdragocenejšo figuro, tega ji ne bom nikdar pozabil! — vzklíkne zdravnik.

— Kakšno figuro mislite?

— Ukradla mi je trdnjavo moje sreče —

Nekaj trenutkov pozneje je moral Aleksander Potemkin žrtvovati svojo kraljico.

Doktor Betalesij je obkolil njegovo kraljico in dejal:

— Ali vas smem prositi za vašo kraljico? — Zdravnik se je smehljaj, ko pa mu je Potemkin ponudil veliko figuro iz slonove kosti, jo je vrget nat la in vzklíknil:

— Naj si poišče drugega kralja!

Igra je končala s popolnim porazom kneza Aleksandra Potemkina. Knez pa se je priklonil in dejal:

— Doktor, vi ste izvrsten šahist, povejte mi, kje ste se naučili tako dovršeno igrati?

— Naučil sem se v šoli življenja, — odvrne mladi zdravnik, — mislim — z vajo.

Sicer pa ste mi bili v svojo kraljico ves čas zelo nevarni, — v ne-

sreči pa je človek iznajdljiv.

— Jutri bova zopet igrala, — reče knez.

— Jutri se bova zopet borila, — odvrne doktor Betalesij in stopi k oknu.

Po večerji sta si prižgala cigarete, ker pa je jelo deževati, sta moralata ostati v sobi.

— Ali bi radi kaj čitali? — vpraša doktor Betalesij. V hiši se nahaja lepa knjižnica, morda bova našla kakšno dobro knjigo.

— Da bi čital? — reče Potemkin in skomigne z rameni. — Sedaj nisem razpoložen za čitanje. Sicer pa mi je ljubše z vami se pogovarjati. Včeraj sem vam jaz pripovedoval o svoji mladosti, danes pa pripovedujte vi meni, dragi doktor.

Mladi francoski zdravnik zmaje z glavo.

— O, svoji mladosti ne morem mnogo pripovedovati, — reče doktor Betalesij, — moja mladost ni tako zanimiva, kakor vaša.

Moj oče je bil zdravnik, kakor jaz, moja mati pa je bila Rusinja, kakor sem vam že pripovedoval.

Moji starši so me skrbno vzgojili, živeli so v slogi in v ljubezni, toda umrl je oče in kmalu zan jim je šla moja mati.

Vi vidite torej knez Potemkin, da vas poveste o moji mladosti ne ba zanimala.

Ker pa sem vam dolžan povest, vam bom nekaj pripovedoval, kar je morda zanimivejše od moje mladosti.

Toda zadovoljiti se morate s pripovedko, — je končal doktor Betalesij.

— S pripovedko? — vzklíkne Potemkin. — Kot otrok sem tudi sam rad poslušal in čital pripovedke, doktor Betalesij, toda sedaj me bajke ne zanimajo več.

(Nadaljevanje prihodnjič)